Nr. 5. Warszawa, dnia 30 września 1923 r. Rok VI.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 10.000 Mk. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat Nr. 69. Tel. 304-22.

Adres Administracji: ul. Senatorska Nr. 12, pałac Blanka. Tel. Nr. 417-03.

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

94.

Rozporządzenie Ministra Spraw. Wewnętrznych w przedmiocie wykonania ustawy z d. 26 lipca 1919 r. o połączeniu obszarów dworskich z gminami, obowiązującej na terytorjum b. Galicji (Dz. Ustaw Nr. 67, poz. 404).

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. o połączeniu obszarów dworskich z gminami, obowiązującej na terytorjum b. Galicji (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 404), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Utrzymuje się w mocy wydany z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych przez Generalnego Delegata Rządu we Lwowie okólnik Prezydjum Namiestnictwa z dnia 10 października 1919 r. L. 13174/pr., który zgodnie z rezolucją Sejmu Ustawodawczego z dnia 26 lipca 1919 r. (Monitor Polski Nr. 167) ustawę z dnia 26 lipca 1919 o połączeniu obszarów dworskich z gminami, obowiązującą na terytorjum b. Galicji (Dz. Ust. R. P. Nr. 67, poz. 404) wprowadził w wykonanie na razie na obszarze b. Galicji, położonym na zachód od linji rzeki Sanu, jako wolnym od działań wojennym.

Równocześnie zgodnie z rezolucją Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z d. 27 kwietnia 1923 r. (Monitor Polski Nr. 97) wprowadza się wyżej wymienioną ustawę z dnia 26 lipca 1919 r. w wykonanie na obszarze b. Galicji, położonym na wschód od linji rzeki Sanu, a mianowicie w okręgach obecnego Województwa Tarnopolskiego i Stanisławowskiego oraz w tej części okręgu obecnego Województwa Lwowskiego, która położona jest na wschód od wspomnianej linji.

§ 2.

Posiadłości ziemskie, wyłączone dotychczas na zasadzie ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r o obszarach dworskich (Dz. U. Kr. Nr. 20) ze związku gminnego, jako odrębne obszary dworskie, wchodzą wskutek wcielenia, dokonanego art. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 404), do związku tej gminy miejscowej, która z temi posiadłościami stanowiła dotąd jedną gminę katastralną.

Jeżeli poszczególne grunty, stanowiące jeden obszar dworski, położone są w dwu lub więcej gminach katastralnych, to obszar ten dworski wchodzi częściowo,—a mianowicie w miarę przynależności swych gruntów do poszczególnych gmin katastralnych, do związku tych gmin miejscowych, które z gruntami obszaru dworskiego stanowią odrębne gminy katastralne.

Jeżeli dwie gminy miejscowe stanowią jedną gminę katastralną, natenczas obszar dworski, wzgl. jego część uważa się za wcielony do związku tej gminy miejscowej, z którą pozostaje w ściślejszej łączności.

Od chwili połączenia gmina z wcielonemi do niej obszarami dworskiemi lub ich częściami tworzy jedną jednostkę administracyjną.

Posiadłości tabularne, stanowiące osobne ciała hipoteczne, nie tracą swego charakteru wskutek wcielenia.

§ 3.

Na obszarach dworskich, wcielonych do związku gminnego, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. Ust. Kraj. Nr. 19) o urządzeniu gmin i ordynacji wyborczej dla gmin wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie inne przepisy, obowiązujące w gminie.

§ 4.

Wszelkie obowiązki i powinności, wypełniane dotychczas przez obszar dworski w jego obrębie, jak również wszystkie prawa i obowiązki przełożonego obszaru dworskiego przechodzą w odniesieniu do wcielonych części na gminę miejscową, do której obszar dworski lub jego część został wcielony, względnie na właściwe organy tej gminy.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, d. 27 lipca 1923 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

95.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie utworzenia Komisji Kwalifikacyjnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1923 r. o Komisjach Kwalifikacyjnych, powołuję niniejszem Komisję Kwalifikacyjną, czynną przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Zarządzie Centralnym) i ustanawiam na przeciąg lat dwóch:

Członkami tejże Komisji:

Dyrektora Departamentu — Tadeusza Ładę.
Dyrektora Departamentu—Władysława Weissbroda.
Dyrektora Departamentu — D-ra Tadeusza Konckiego.
Naczelnika Wydziału — Tadeusza Makarewicza.
Naczelnika Wydziału — Stefana Dobrowolskiego.

Na zastępców członków tejże Komisji wyznaczam równocześnie:

Naczelnika Wydziału — Stefana Seferowicza.
Naczelnika Wydziału — Bolesława Kozłowskiego.
Inspektora Administracyjnego— Stefana Brzezińskiego.
Naczelnika Wydziału — D-ra Rudolfa Sikorskiego.
Inspektora Administracyjnego — Stanisława Twardo.
Naczelnika Wydziału — Jana Jarmołowicza.
Naczelnika Wydziału—D-ra Stanisława Koncewskiego.
Naczelnika Wydziału—D-ra Aleksandra Domańskiego.
Naczelnika Wydziału—D-ra Kazimierza Windakiewicza.
Naczelnika Wydziału — Józefa Dworskiego.
Urzędnika V st. sł. — Włodzimierza Gniewosza.
Naczelnika Wydziału—D-ra Michała Flataua.
Naczelnika Wydziału — Stanisława Piwockiego.
Naczelnika Wydziału—Andrzeja Longchamps-Berier.
Naczelnika Wydziału — Romana Hausnera.
Naczelnika Wydziału — Jana Strzeleckiego.
Naczelnika Wydziału—Adama Grabowskiego.
P. o. Naczelnika Wydziału — Władysława Jaszczołta.
P. o. Naczelnika Wydziału—Melchjora Wańkowicza.

Warszawa, d. 25 sierpnia 1923 r. (PO. 9667).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

96.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za rozpatrywanie obrazów kinematograficznych.

Na zasadzie art. 5 Dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o widowiskach (Dz. Pr. Nr. 14, poz. 177) zarządza się, co następuje:

§ I. Art. 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 lutego 1919 r. (Monitor Polski Nr. 37) w przedmiocie przepisów wykonawczych do dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. otrzymuje brzmienie następujące:

Za rozpatrywanie obrazów kinematograficznych pobierane są opłaty według taksy następującej:

a) za obraz naukowy, pedagogiczny lub przedstawiający zdjęcia z natury i kronikę (przegląd wypadków bieżących) — od każdego metra 40 mk.;

b) za inne obrazy kinematograficzne—po 500 mk. od każdego metra;

c) za wystawienie legitymacji filmowej pobiera się 50.000 mk.

Obrazy kinematograficzne, zawierające cykl zdjęć pod jednym tytułem, jak np. „Wrażenia z podróży“ i t. p., uważane są za jeden całkowity obraz.

Przezrocza latarni czarnoksięskich nie podlegają opłacie.

§ II. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 lutego 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 18, poz. 120).

Warszawa, d. 12 września 1923 r. (BC.6553/23).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

97.

Okólnik (86) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów (z wyjątkiem Śląskiego) oraz Delegata Rządu w Wilnie w sprawie Wojewódzkich Dzienników Urzędowych.

Sprawę wydawnictw Dzienników Urzędowych Wojewódzkich we wszystkich Województwach z wyjątkiem Pomorskiego i Poznańskiego reguluje okólnik Min. Spr. Wewn. Nr. 65 z d. 19 lutego 1920 r. (AO. 681/1).

Obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

postanowiło okólnik ten poddać rewizji, a to tak ze względu na okoliczność, iż z biegiem czasu poszczególne Województwa odbiegły od jego postanowień, jak na potrzeby uwzględnienia poczynionych w tym czasie doświadczeń, jak wreszcie i ze względów oszczędnościowych, które nakazują ograniczenie wydatków na wydawnictwa i publikacje urzędowe do niezbędnych potrzeb.

Z tego powodu wydawnictwo Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego musi być traktowane zasadniczo w sposób gospodarczy tak, ażeby dochody tego wydawnictwa pokrywały jego wydatki. O ileby stan taki nie dał się w żaden sposób osiągnąć należy przynajmniej przystąpić do jaknajdalej idących oszczędności, któreby pozwoliły zmniejszyć do minimum niedobory wydawnictwa Dziennika Urzędowego.

Oszczędności te dotyczą tak formy, jak i treści Dziennika. Co do strony zewnętrznej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych już w okólniku Nr. 65 zaznaczyło, że koszt wydawnictwa musi być zredukowany do minimum. W szczególności dotyczy to oszczędności papieru i druku.

Dziennik Urzędowy winien być drukowany trzcionkami normalnej wielkości (garmontem lub burgosem), przyczem należy uważać, ażeby drukarnie nie zostawiały zbyt dużo miejsca wolnego między tekstami, ani zbyt wielkich marginesów, oraz aby nie używały zbyt wielkich trzcionek na tytuły rozporządzeń i obwieszczeń. Pod tym względem niektóre Dzienniki Urzędowe przedstawiają się w sposób niebywale rozrzutny.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca wobec tego wglądnąć bezwarunkowo w tę sprawę i usunąć powyższą niewłaściwość, stosując się pod tym względem ściśle do sposobu wydawnictwa Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Co się tyczy redakcji w treści Dzienników Urzędowych, to w tym względzie należy pamiętać o tem, że:

a) Dziennik ten jest organem urzędowym;

b) i to organem Urzędu Wojewódzkiego.

Z tego, co powiedziano pod *a)* wynika, że zasadniczo potrzebną jest w tym wydawnictwie tylko część urzędowa. Mimo to szereg Dzienników Wojewódzkich posiada także część nieurzędową o treści bardzo różnej. W szczególności w części nieurzędowej są ogłaszane: kronika wojewódzka, obchody i uroczystości, odezwy do ludności, wspomnienia pośmiertne, notatki z życia samorządu, protokóły posiedzeń Sejmików, Statuty podatkowe i t. p.

Wszystkie te wiadomości, a łącznie z niemi cały dział nieurzędowy mogłyby być tylko pod tym warunkiem zatrzymane w wydawnictwach poszczególnych Dzienników, o ile: może się to dziać bez obciążenia budżetu państwowego, zatem o ile dochody Dziennika pokrywają jego wydatki oraz niezależnie od tego w tych Województwach, w których ze względów lokalnych, ze względu na mały rozwój prasy polskiej wogóle i t. p. Panowie Wojewodowie uznają zamieszczanie pewnych wiadomości ze względów państwowych za konieczne.

W tym względzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oczekuje ze strony Pana Wojewody ewentualnego szczegółowego uzasadnienia takiego żądania.

Zasadniczo w Dzienniku Wojewódzkim, jako Dzienniku Urzędowym powinny być zamieszczane tylko dwojakiego rodzaju publikacje:

Po pierwsze te, które wynikają z obowiązujących ustaw i przepisów np. z art. 5 rozp. Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 90, poz. 490).

Po drugie te, które są niezbędnie potrzebne ze stanowiska potrzeb administracji: więc normatywne okólniki Wojewodów, które winny być utrwalone w pamięci władz administracyjnych przez zamieszczenie w Dzienniku Urzędowym lub powinny na tej samej drodze dostać się do wiadomości ogółu, który z nich będzie korzystał.

W każdym razie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panu Wojewodzie zarządzić od najbliższego numeru Dziennika zupełne skasowanie t. zw. przeglądu ważniejszych ustaw i rozporządzeń, ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim. Przeglądy te zajmują bardzo wiele miejsca, co ze względów oszczędnościowych jest obecnie niedopuszczalne. Tembardziej oczywiście stanowczo wykluczone jest przedrukowywanie in exstenso jakichkolwiek ustaw lub rozporządzeń, które są dostępne z Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego.

Natomiast zgadza się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na ogłaszanie w części urzędowej wiadomości o ruchu służbowym w obrębie Urzędu Wojewódzkiego i podległych im władz i organów I instancji. Z tego, co powiedziano wyżej pod *b)*, a mianowicie, że Dziennik ten jest organem Urzędu Wojewódzkiego wynika, iż Dziennik Wojewódzki służy zasadniczo tylko tym działom administracji państwowej, które są zespolone we władzach administracyjnych I i II instancji. Jedynie zatem z tych gałęzi administracji mogą być zamieszczane zarządzenia i obwieszczenia w części urzędowej Dziennika i jedynie te działy mogą korzystać z łamów Dziennika bezpłatnie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niema nic przeciw temu, ażeby także inne urzędy państwowe oraz samorządowe korzystały z Dziennika Wojewódzkiego i zamieszczały w nim swoje komunikaty, jednak komunikaty te mogą ukazywać się tylko za zwrotem kosztów, o ile na podstawie specjalnego tytułu prawnego zamieszczanie niektórych takich ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym Wojewódzkim nie jest obowiązkowe. Obecnie w Dziennikach Urzędowych ukazują się między innemi ogłoszenia o poborze podatków i opłat samorządowych, zmiany w organizacji poczt i rozkładach kolejowych, wpisy do rejestru handlowego, wezwania sądowe do sukcesorów i zaginionych, wpisy do rejestrów współdzielni, wezwania i ogłoszenia Urzędów Ziemskich, ogłoszenia hipoteczne i t. p.

Wszystkie te ogłoszenia winny być zasadniczo płatne, o ile tytułu do zwolnienia nie mogą udowodnić specjalnemi przepisami.

Bezwarunkowo płatne są wszystkie ogłoszenia, dotyczące osób prywatnych i ich interesów.

Dotyczy to nietylko takich oczywiście płatnych ogłoszeń, jak zamieszczane w niektórych Dziennikach Wojewódzkich bilanse spółek akcyjnych i towarzystw, ogłoszenia o walnych zgromadzeniach, o wypłacie dywidendy, subskrypcjach i t. p., ale także ogłoszeń osób prywatnych o zgubach, w szczególności o zgubieniu dokumentów osobistych, wojskowych i t. p.

Obwieszczenia o rejestracji Stowarzyszeń są płatne w granicach zwrotu rzeczywistych kosztów ogłoszenia i winny być zamieszczane zawsze w dziale urzędowym. Wreszcie zauważyło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, iż niektóre Dzienniki Urzędowe są przeciążone obwieszczeniami o poszukiwaniu miejsc pobytu zbiegłych popisowych i internowanych, odwołania, inwigilacji i t. p.

Ponieważ powyższe zarządzenia podawane są do wiadomości władz administracyjnych i policji w formie okólników, względnie w formie obwieszczeń w gazetach śledczych, przeto w Dziennikach Wojewódzkich winny być tylko w tym wypadku zamieszczane, o ile Panowie Wojewodowie ze względów lokalnych uważają to za niezbędne. I w tym wypadku jednak ogłoszenia takie należy zamieszczać w Dziennikach Wojewódzkich pod jednym tytułem łącznie i w streszczeniu, a nie jak się to obecnie dzieje w formie odrębnych obwieszczeń dla każdego poszczególnego przypadku.

Reasumując powyższe uwagi, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż przy wydawaniu Dzienników Wojewódzkich należy się kierować następującemi zasadami:

1) że Dziennik ten służy zasadniczo tylko potrzebom urzędowym Urzędu Wojewódzkiego;
2) że inne urzędy państwowe i samorządowe oraz osoby prywatne i prawne w sprawach, które wynikają z ich stosunku do władz mogą korzystać z Dziennika Urzędowego tylko opłatnie, o ile prawo uwolnienia od opłat nie uzasadniają specjalnym tytułem prawnym;
3) że część urzędową Dzienników Wojewódzkich należy ograniczyć do istotnej potrzeby, czy to prawnej, czy faktycznej z wyłączeniem całego materjału zbędnego;
4) za zbędne uważa się bezwarunkowo wykazy (streszczenia) ustaw i rozporządzeń, ogłoszonych w innych publikacjach oficjalnych, zaś warunkowo obwieszczenia pościgowe, inwigilacyjne i t. p. Skasowanie tych obwieszczeń pozostawia się uznaniu Panów Wojewodów na tle lokalnych potrzeb i stosunków;
5) Dziennik Wojewódzki powinien zasadniczo pokrywać własne koszta. Prowadzenie zatem działu nieurzędowego, komunikatów, czy to z życia i działalności władz administracyjnych, czy samorządowych dopuszczalne jest jedynie z tem zastrzeżeniem, że dział ten nie obciąży budżetu państwowego.

Zechce Pan Wojewoda powyższe zasady wprowadzić niezwłocznie w życie, począwszy od najbliższego numeru Dziennika Urzędowego. Niezależnie od tego przedłoży Pan Wojewoda Ministerstwu Spraw Wewnętrznych swoje uwagi odnośnie do tych kwestji, poruszonych w niniejszym okólniku, których załatwienie pozostawiono ich fakultatywnej decyzji ze względu na potrzeby miejscowe.

Warszawa, d. 13 sierpnia 1923 r. (AO. 1706).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Olpiński.*

98.

Okólnik (87) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie oraz Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę w sprawie przejazdów ulgowych klasą I kierowników Starostw.

Na podstawie zgody P. Ministra Kolei Żelaznych z dnia 13 lipca 1923 r. Nr. III/of/9040/23 oraz P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1923 r. Nr. 12419/23 upoważniam Panów do przyznawania wszystkim podległym Starostom i Kierownikom Starostw prawa do przejazdów ulgowych kolejami żelaznemi w klasie dowolnej.

W tym celu zechcą Panowie zarządzić w odnośnych wypadkach zmianę treści stempla o 50% zniżce kolejowej, umieszczonego w legitymacjach służbowych, mianowicie przez wpisanie słów *w klasie dowolnej* w miejsce „w klasie II“.

Zarządzenie niniejsze ma na celu umożliwienie przejazdu w klasie I wszystkim Kierownikom Starostw bez względu na posiadany przez nich stopień służbowy.

Warszawa, d. 12 sierpnia 1923 r. (OP. 8795).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

99.

Okólnik (88) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i rozkładu czynności pomiędzy Wydziały Ministerstwa.

Niniejszem podaję do wiadomości i zastosowania:

1. Statut organizacyjny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zatwierdzony uchwałą Rady Ministrów z dnia 12 lipca r. b.
2. Zatwierdzony przezemnie w dniu 25 lipca

r. b. rozkład czynności pomiędzy Wydziały Ministerstwa.

Powyższe przepisy wchodzą w życie z dniem 1 sierpnia 1923 r.

Niniejszem tracą moc obowiązującą okólniki Nr. 1 z dnia 1 kwietnia 1921 r. i Nr. 48 z dnia 20 czerwca 1921 r. z wyjątkiem tych ustępów, które odnoszą się do zasad urzędowania w Ministerstwie i instrukcji biurowej, okólniki Nr. 29 z dnia 15 lutego 1922 r. Nr. 46, z dnia 4 kwietnia 1922 r., Nr. 41 z dnia 9 marca 1922 r., Nr. 75 z dnia 15 maja 1922 r. i Nr. 44 z dnia 17 maja 1923 r. oraz wszelkie inne wydane w powyższych sprawach okólniki i instrukcje, o ile zawierają przepisy, sprzeczne z powyższą organizacją.

Warszawa, dnia 25 lipca 1923 r. (Pr. 8181).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

STATUT ORGANIZACYJNY
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

zatwierdzony przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 12 lipca 1923 r.

§ 1.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na 4 Departamenty: *Ogólny*, *Administracyjny*, *Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy*, *Samorządu* oraz na 2 niewłączone do Departamentów Wydziały: *Prezydjalny* i *Polityczny.*

§ 2.

Departament Ogólny składa się z 2-ch Wydziałów: *Osobowego* i *Budżetowo-Rachunkowego* oraz z referatu dla spraw internowanych. Ponadto Dyrektorowi Departamentu bezpośrednio podlega Inspektor do spraw administracyjnych.

Wydział Osobowy obejmuje sprawy osobowe urzędników i funkcjonarjuszów Ministerstwa i Urzędów podległych.

Wydział Budżetowo-Rachunkowy obejmuie sprawy budżetowe, rachunkowe, kasowe oraz wszelkie sprawy, związane z działalnością finansową Ministerstwa i urzędów podległych i sprawy gospodarcze podległych Ministerstwu urzędów.

Referat dla Spraw Internowanych załatwia wszelkie sprawy, związane z administracją obozów dla internowanych.

§ 3.

Departament Administracyjny składa się z 4-ch Wydziałów: *Organizacyjno-Administracyjnego dla spraw obywatelstwa i przynależności, wojskowego i odwoławczego* oraz *z referatu śląskiego.*

Wydział Organizacyjno-Administracyjny obejmuje sprawy, dotyczące organizacji władz i urzędów miejscowych podległych Ministerstwu z wyjątkiem policyjnych i samorządowych, regulowania stosunków, wchodzących w zakres prawa administracyjno-politycznego, nie objętych kompetencją innych Wydziałów i sprawy przeprowadzenia podziału terytorjalnego Państwa.

Wydział dla Spraw Obywatelstwa i Przynależności obejmuje sprawy przynależności państwowej i gminnej, sprawy metrykalne i spisu ludności.

Wydział Wojskowy obejmuje wszystkie sprawy, związane z poborem wojskowym, mobilizacją i demobilizacją, sprawy świadczeń wojennych i zasiłków rodzinom wojskowym.

Wydział Odwoławczy obejmuje rozpoznawanie skarg i rekursów w sprawach, nienależących do zakresu czynności innych Wydziałów oraz sprawy zmiany nazwisk.

Referat Śląski obejmuje sprawy, wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie spraw administracyjnych Województwa Śląskiego.

§ 4.

Departament Bezpieczeństwa Publicznego i Prasy składa się z 4 ch Wydziałów: *Bezpieczenstwa Publicznego*, *Porządku Publicznego i Policji*, *Ochrony Granic* oraz *Wydziału Prasowego.* Ponadto Dyrektorowi Departamentu podlegają Komendy Główne Policji Państwowej i Straży Granicznej.

Wydział Bezpieczeństwa Publicznego obejmuje wszystkie sprawy, związane z bezpieczeństwem Państwa, nienależące do kompetencji innych Wydziałów oraz sprawy stowarzyszeń.

Wydział Porządku Publicznego i Policji obejmuje sprawy porządku publicznego, administracyjno-policyjne, Biuro Centralne dla walki z handlem kobietami i dziećmi, organizację i ustosunkowanie służby bezpieczeństwa dla władz państwowych i samorządowych.

Wydział Ochrony Granic obejmuje sprawy ochrony granic, sprawy cudzoziemców, repatrjacji, reemigracji, deportacji i paszportów.

Wydział Prasowy obejmuje sprawy prasowe, autorskie, drukarskie oraz widowisk.

§ 5.

Departament Samorządu składa się z 4 ch Wydziałów: Samorządu Ziemskiego, Samorządu Miejskiego, Mieszkaniowego i dla Spraw Województw Zachodnich. Ponadto Dyrektorowi Departamentu podlega bezpośrednio Inspektor dla Spraw Samorządu.

Wydział Samorządu Ziemskiego obejmuje sprawy Samorządu Gminnego, Powiatowego i Wojewódzkiego.

Wydział Samorządu Miejskiego obejmuje sprawy, dotyczące samorządu miast.

Wydział Mieszkaniowy załatwia sprawy, wynikające z obowiązku gmin dostarczania pomieszczeń.

Wydział dla Spraw Województw Zachodnich obejmuje sprawy samorządowe, odnoszące się do terytorjów Województw Poznańskiego i Pomorskiego i opinjuje w załatwianych przez inne Wydziały sprawach ze stanowiska ustawodawstwa, obowiązującego w tych Województwach.

§ 6.

Wydzielone z Departamentów i poddane bezpośrednio Ministrowi, wzgl. Podsekretarzowi Stanu Wydziały:

Prezydjalny obejmuje ogólne sprawy Ministerstwa, sprawy, wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejmu, Senatu i Rady Ministrów; sprawy, wynikające ze stosunku do innych Ministerstw i urzędów centralnych do instytucji społecznych i osób z wyjątkiem spraw, należących do zakresu poszczególnych Wydziałów; sprawy organizacji i biurowości Ministerstwa; sprawy, poruczone przez Ministra, wzgl. Podsekretarza Stanu; nadzór nad urzędowaniem w Ministerstwie oraz wszelkie sprawy, nienależące do zakresu działania innych Wydziałów, tudzież nadzór nad urzędowaniem Ministerstwa. Wydział ten obejmuje zarazem Bibljotekę, Intendenturę, Kancelarję Główną oraz Kancelarję poszczególnych Wydziałów Ministerstwa.

Polityczny obejmuje sprawy ogólno-polityczne i narodowościowe, wyznaniowe z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, sprawy języka urzędowego i sprawy Komitetu Politycznego Rady Ministrów.

§ 7.

Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlega Nadzwyczajny Komisarz dla Zwalczania Drożyzny, którego kompetencję regulują osobne zarządzenia.

Nadzwyczajnemu Komisarzowi zostaje przydzielony czasowo Wydział Aprowizacyjny, wydzielony z Departamentu Samorządowego. Ponadto na mocy ustawy z dnia 1 czerwca 1923 r. (Dz. U. Nr. 60/23, poz. 436) przy Ministrze Spraw Wewnętrznych istnieje Główny Urząd Statystyczny, którego Dyrektor podlega i referuje bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Organizację Urzędu określa załączony do wspomnianej ustawy statut Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 8.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1923 r.

PODZIAŁ CZYNNOŚCI
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Wydział 1-szy Prezydjalny (znak literowy Wydziału *Pr.*) obejmuje ogólne sprawy Ministerstwa; sprawy, wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejmu, Senatu i Rady Ministrów; sprawy, wynikające ze stosunku do innych Ministerstw i Urzędów Centralnych, do instytucji społecznych i osób z wyjątkiem spraw, należących do zakresu poszczególnych Wydziałów; sprawy organizacji i biurowości Ministerstwa; sprawy, poruczone przez Ministra, wzgl. Podsekretarza Stanu; nadzór nad urzędowaniem w Ministerstwie oraz wszelkie sprawy, nienależące do zakresu działania innych Wydziałów. Wydział ten obejmuje zarazem Bibljotekę, Intendenturę, Kancelarję Główną oraz Kancelarje poszczególnych Wydziałów Ministerstwa.

W szczególności do Wydziału Prezydjalnego należą:

1. Ewidencja posiedzeń Sejmu i Senatu, prac Komisji Sejmowych i Senackich i projektów ustaw, wnoszonych przez Ministerstwo na Sejm oraz materjałów, dotyczących prac Sejmu i Senatu.
2. Załatwianie rezolucji i nagłych wniosków Sejmu i Senatu, sprawy interpelacji sejmowych i senackich oraz interwencji poselskich i senatorskich.
3. Ewidencja wniosków Ministerstwa na Radę Ministrów oraz projektów ustawodawczych innych Ministerstw, wnoszonych na Radę Ministrów.
4. Ewidencja protokółów posiedzeń Rady Ministrów i czuwanie nad wykonaniem uchwał Rady Ministrów w zakresie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
5. Publikacja rozporz. Ministerstwa w „Dzienniku Ustaw" i „Monitorze Polskim" oraz ewidencja rozporządzeń i instrukcji, łącznych z innymi Ministerstwami.
6. Stosunek do Prezydjum Rady Ministrów.
7. Sprawy, wynikające ze stosunku z innymi Ministerstwami i Urzędami Centralnemi, o ile nie zostały przekazane innym Wydziałom.
8. Sprawy korespondencji z placówkami Państwa Polskiego zagranicą, z placówkami Państw Zagranicznych w Polsce i z urzędami zagranicznemi zagranicą.
9. Ewidencja konferencji międzyministerjalnych.
10. Sprawy, wynikające ze stosunku z instytucjami i poszczególnemi osobami, o ile nie należą do kompetencji innych Wydziałów.
11. Organizacja Ministerstwa i czuwanie nad porządkiem i jednolitością urzędowania w Ministerstwie i nad wykonywaniem obowiązujących przepisów porządkowych; sprawy różne, związane z zarządem Ministerstwa, o ile nie wchodzą w zakres działania innych Wydziałów.
12. Zestawianie i redakcja sprawozdań z działalności Ministerstwa.
13. Załatwianie protokółów posiedzeń Dyrektorów Departamentów i konferencji przy Ministrze.
14. Wygotowywanie i ewidencja delegacji Ministerstwa.
15. Sprawy, wynikające z ustawy o godłach i barwach.
16. Sprawy reprezentacyjne.

17. Zjazdy Wojewodów i Starostów.
18. Ewidencja wydawnictw Ministerstwa i okólników Ministerstwa i Województw.
19. Sprawy różne, nie należące do kompetencji innych Wydziałów.
20. Załatwianie spraw, specjalnie poruczonych przez Ministra, wzgl. Podsekretarza Stanu.
21. Sekretarjat Ministra i Podsekretarza Stanu.
22. Bibljoteka Ministerstwa.
23. Sprawy gospodarcze Centralnego Zarządu Ministerstwa.
24. Kancelarja Główna:
    a) Biuro Informacyjno-Podawcze;
    b) Ekspedytura dla przygotowania czystopisów i wysyłki pism;
    c) Archiwum Główne;
    d) Inspektorat i Instruktorat Kancelaryjny dla Kancelarji Wydziałowych.

Wydział 2-gi Polityczny (znak literowy Wydziału *POL*) obejmuje sprawy ógólnopolityczne i narodowościowe, wyznaniowe z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; sprawy języka urzędowego i sprawy Komitetu Politycznego Rady Ministrów.

W szczególności do Wydziału Politycznego należą:

1. Sprawy ogólno-polityczne.
2. Sprawy Komitetu Politycznego Rady Ministrów.
3. Sprawy ruchu narodowościowego mniejszości narodowych.
4. Sprawy języka urzędowego.
5. Sprawy wyznaniowe w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
6. Sprawy wyborów do Sejmu i Senatu.
7. Opinjowanie ze stanowiska politycznego spraw przekazywanych w tym celu przez inne Wydziały.

Wydział 3-ci Osobowy (znak literowy Wydziału *OP*) obejmuje sprawy osobowe urzędników i funkcjonarjuszów Ministerstwa i urzędów podległych.

W szczególności do Wydziału 3-go należą:

1. Sprawy kandydatów na posady, zbieranie informacji i referencji, rejestracja kandydatów.
2. Sprawy nominacji służbowych i wszelkich innych form zawiązywania stosunku służbowego.
3. Sprawy, dotyczące czasu służby personelu Ministerstwa i urzędów podległych oraz dotyczące wykazów stanu służby.
4. Sprawy przysięgi służbowej i przyrzeczeń służbowych.
5. Sprawy stopni służbowych i tytułów urzędowych; sprawy starszeństwa służbowego.
6. Sprawy kwalifikacji urzędników.
7. Sprawy, dotyczące przestrzegania przez personel obowiązków służbowych i sprawy odpowiedzialności służbowej.
8. Sprawy, dotyczące praw urzędników i etatowych funkcjonarjuszów niższych.
9. Sprawy zmian w stosunku służbowym i rozwiązania stosunku służbowego.
10. Sprawy Komisji dyscyplinarnych, weryfikacyjnych, kwalifikacyjnych, rehabilitacyjnych i t. p. ciał zbiorowych, tworzonych dla rozpoznania spraw personalnych.
11. Orzeczenia, dotyczące uposażenia urzędników, wynikające z postanowień ustawy o państwowej służbie cywilnej, jako to: sprawy dodatków za studja wyższe, za wysługę lat, dodatków za kierownictwo i funkcyjnych oraz o ile wynikają z ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem.
12. Sprawy, dotyczące służby wojskowej urzędników, odroczeń i reklamacji z wojska.
13. Sprawy emerytalne, darów z łaski i wynagrodzeń, mających charakter emerytalny; sprawy pośmiertnego.
14. Sprawy dokumentów osobistych urzędników, legitymacji urzędniczych, wydawania zaświadczeń urzędnikom.
15. Poświadczanie podpisów kierowników urzędów, podległych Ministerstwu.
16. Sprawy orderów i odznaczeń.
17. Przyznawanie zapomóg i remuneracji.
18. Ewidencja urzędników.
19. Wykazy osobowe urzędów.
20. Wykazy osób, zdyskwalifikowanych dla służby państwowej.
21. Archiwum personalne.

Wydział 4-ty Budżetowo-Rachunkowy (znak literowy Wydziału *OB*) *) obejmuje sprawy budżetowe, rachunkowe, kasowe oraz wszelkie sprawy, związane z działalnością finansową Ministerstwa i Urzędów podległych i sprawy gospodarcze podległych Ministerstwu Urzędów.

W szczególności do Wydziału 4-go należy:

1. Sporządzanie preliminarza budżetowego Zarządu Centralnego i Urzędów, podległych Ministerstwu.
2. Wyjednywanie w razie potrzeby dodatkowych kredytów do budżetu.
3. Podział otwartych kredytów.
4. Przenoszenie oszczędności kredytowych.
5. Dysponowanie przyznanemi Min. Spr. Wewn. kredytami.

---

*) Okólnikiem Nr. 96 z dnia 24 sierpnia 1923 r. Nr. Pr. 9157 zmieniono znak literowy Wydziału Budżetowo-Rachunkowego na „OBR".

6. Współdziałanie w sprawach depozytów, złożonych do dyspozycji Min. Spr. Wewn.
7. Współdziałanie w sprawach dochodów budżetu Min. Spr. Wewn.
8. Międzyministerjalne i międzywydziałowe konferencje w sprawach budżetowych i zamknięć rachunkowych Państwa.
9. Regulowanie spraw budżetowych, rachunkowych i gospodarczych Ministerstw, zespolonych w II i I instancji, a załatwianych przez Wojewódzkie Wydziały Budżetowo-Gospodarcze.
10. Likwidacja rachunkowości Urzędów, wcielonych do Min. Spr. Wewn.
11. Opinjowanie ze stanowiska finansowego projektów ustaw, rozporządzeń i t. p., opracowywanych przez Ministerstwo.
12. Prowadzenie zamknięć budżetowych i statystyki budżetowej całego etatu Ministerstwa.
13. Rozrachunki międzyministerjalne.
14. Wydawanie zarządzeń, okólników i t. p. w sprawach finansowych i gospodarczych na żądanie innych Ministerstw i władz centralnych.
15. Obliczanie i wyjednywanie kredytów osobowych w związku z podnoszeniem poborów przez Radę Ministrów.
16. Asygnowanie uposażenia urzędników Zarządu Centralnego.
17. Sprawy dodatków drożyźnianych.
18. Odprawy.
19. Opinjowanie i przyznawanie zaliczek na płace urzędników Zarządu Centralnego, Województw i Starostw.
20. Sprawy rachunków kosztów podróży i przesiedleń.
21. Asygnowanie zapomóg i remuneracji.
22. Egzekwowanie niespłaconych zaliczek oraz nadebranych poborów przez urzędników zwolnionych.
23. Przyznawanie zwrotów wpisów szkolnych i przesyłanie szczegółowych wykazów tych świadczeń Ministerstwu Oświaty i Wyznań Religijnych.
24. Kontrola należności i zwrotów urzędników i funkcjonarjuszów niższych Ministerstwa.
25. Sprawy, odnoszące się do Kas Chorych, związane z etatami Ministerstwa.
26. Wszystkie sprawy finansowe, wynikające z działalności poszczególnych Wydziałów Ministerstwa, jako to: sprawy zasiłków wojskowych, asystencji wojskowej, wyborów do Sejmu i Senatu, administracji Górnego Śląska, utrzymania więźniów administracyjnych i t. p.
27. Sprawy finansowe Nadzwyczajnego Komisarza do walki z drożyzną.
28. Kontrola, zmiany i uzupełnienia taborów władz i urzędów etatu Min. Spr. Wewn.
29. Dostarczanie obcym resortom środków lokomocji, utrzymywanych przez Min. Spr. Wewn.
30. Sprawy pomieszczeń urzędów, podległych Min. Spr. Wewn.
31. Sprawy nowych budowli dla urzędów Min. Spr. Wewn.
32. Remonty budynków, zajętych przez urzędy Min. Spr. Wewn.
33. Kupno realności na potrzeby Min. Spraw Wewn.
34. Sprawy mieszkaniowe urzędników i funkcjonarjuszów etatu Min. Spr. Wewn. w budynkach, zajmowanych przez urzędy Min. Spr. Wewn.
35. Sprawy zakupu, kontroli, podziału i przydziału inwentarza dla urzędów Min. Spraw Wewn.
36. Kontrola rachunków, dotyczących Zarządu Centralnego Min. Spr. Wewn.
37. Sprawy niższych funkcjonarjuszów władz i urzędów, podległych Ministerstwu.
38. Sprawy, związane z kontrolą, dokonywaną przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwowej.
39. Inwentaryzacja mienia po byłych zaborcach i okupantach.
40. Prowadzenie wszystkich ksiąg rachunkowych (głównej, przychodu i rozchodu, zaliczek, depozytów, podręcznych rejestrów, kontroli i t. p.), ustalonych w obowiązujących przepisach rachunkowo-kasowych tak Zarządu Centralnego, jak również i urzędów podległych.
41. Wystawianie asygnacji w imieniu Ministerstwa.
42. Prowadzenie składnicy dowodów rachunkowych Zarządu Centralnego Min. Spr. Wewn.
43. Prowadzenie Kasy Podręcznej Ministerstwa.

Referat dla Spraw Internowanych (znak literowy *Int.*) obejmuje wszelkie sprawy, związane z administracją Obozów Internowanych z wyjątkiem spraw, mających charakter polityczny i dotyczących zakresu bezpieczeństwa, które załatwiają: Wydział Polityczny, wzgl. Wydział Bezpieczeństwa Publicznego.

Wydział 5-ty Organizacyjno-Administracyjny (znak literowy Wydziału *AO*) obejmuje sprawy, dotyczące organizacji władz i urzędów miejscowych, podległych Ministerstwu, z wyjątkiem policyjnych i samorządowych, regulowania stosunków, wchodzących w zakres prawa administracyjno politycznego, nieobjętych kompetencją innych Wydziałów i sprawy przeprowadzenia podziału terytorjalnego Państwa.

W szczególności do Wydziału 5-go należą:

1. Sprawy organizacji władz administracyjnych I i II instancji.
2. Tryb urzędowania władz administracyjnych i postępowanie administracyjne.

3. Nadzór nad urzędowaniem podległych władz administracyjnych:
   a) regulowanie spraw, wynikających z wadliwego urzędowania, a nie podpadających pod kompetencję innych Wydziałów;
   b) sprawozdanie z lustracji;
   c) załatwianie zażaleń na działalność władz administracyjnych, wpływających w drodze nadzoru.
4. Zespolenie organów innych resortów we władzach administracyjnych.
5. Sprawy konfliktów i sporów kompetencyjnych władz administracyjnych z innemi władzami.
6. Sprawy organizacji kancelarji władz administracyjnych (instrukcje).
7. Sprawy uprawnień organów administracyjnych (umundurowanie, odznaki i t p.).
8. Kontrola Dzienników Urzędowych Wojewódzkich.
9. Wydawanie zarządzeń, okólników i t. p. na żądanie innych Ministerstw i Władz Centralnych, domagających się współdziałania władz administracyjnych.
10. Sprawy granic Województw, powiatów, gmin wiejskich i miejskich.
11. Tworzenie powiatów nowych i kasowanie istniejących.
12. Wydzielanie miast z powiatów i włączanie miast do powiatów, kreowanie i kasowanie miast, rozszerzanie granic miast.
13. Tworzenie nowych gmin wiejskich, kasowanie gmin istniejących, tworzenie nowych osiedli, gromad (sołectw).
14. Ustalanie i przenoszenie siedziby urzędów gminnych i władz powiatowych.
15. Zmiana nazw powiatów, gmin, miejscowości.
16. Współudział w pracach Głównego Urzędu Statystycznego.
17. Opinje w sprawie projektów ustaw, rozporządzeń i t. d., opracowanych przez inne Ministerstwa i Urzędy Centralne w ramach kompetencji Wydziału
18. Opinje w sprawach, przekazanych przez inne Wydziały w ramach kompetencji Wydziału.
19. Udział Ministerstwa w sprawach Głównego Urzędu Likwidacyjnego.
20. Szkody i straty wojenne.
21. Wypłaty zastępcze.
22. Sprawy, związane z likwidacją stosunków okupacyjnych na ziemiach polskich.
23. Wierzytelności, należne od gmin na rzecz b. skarbu rosyjskiego.
24. Komisje oszczędnościowe i kasowanie urzędów.
25. Redakcja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

W y d z i a ł 6-t y d l a S p r a w O b y w a t e l s t w a i P r z y n a l e ż n o ś c i (znak literowy Wydziału *AE*) obejmuje sprawy przynależności państwowej i gminnej, sprawy metrykalne i spisu ludności.

W szczególności do Wydziału 6-go należą:

1. Sprawy przepisów ogólnych, dotyczących obywatelstwa.
2. Stwierdzanie obywatelstwa.
3. Nadawanie obywatelstwa.
4. Sprawy opcji.
5. Sprawy utraty obywatelstwa.
6. Legalizacja dokumentów w sprawach obywatelstwa.
7. Sprawy przepisów ogólnych, dotyczących przynależności lokalnej.
8. Sprawy przynależności gminnej na obszarze b. dzielnicy austrjackiej.
9. Sprawy zapisów do ksiąg ludności stałej na obszarze b. Królestwa Polskiego.
10. Sprawy przynależności do organizacji stanowych na obszarze b. Cesarstwa Rosyjskiego.
11. Sprawy, dotyczące stałego zamieszkania na obszarze b. dzielnicy pruskiej.
12. Legalizacja dokumentów w sprawach przynależności lokalnej.
13. Sprawy prywatnego prawa osobowego w zakresie działania Min. Spr. Wewn.
14. Sprawy, dotyczące przepisów ogólnych w sprawach metrykalnych.
15. Sprawy nadzoru ogólnego nad prowadzeniem ksiąg metrykalnych.
16. Sprawy dodatkowych wpisów do metryk i sprostowania wpisów już uskutecznionych w zakresie kompetencji Min. Spr. Wewn.
17. Międzynarodowa wymiana metryk.
18. Legalizacja dokumentów w sprawach metrykalnych.
19. Sprawy spisu ludności.

W y d z i a ł 7-m y W o j s k o w y (znak literowy Wydziału *AW*) obejmuje wszystkie sprawy, związane z poborem wojskowym, mobilizacją i demobilizacją, sprawy świadczeń wojennych i zasiłków rodzinom wojskowych.

W szczególności do Wydziału 7-go należą:

1. Instruowanie władz, podległych w zakresie czynności, wynikających ze współdziałania władzy administracyjnej w administracji wojskowej.
2. Wygotowanie projektów ustaw, rozporządzeń i okólników we wszystkich tych dziedzinach administracji wojskowej, w której przewidzianą jest ingerencja władz administracyjnych w porozumieniu z władzami wojskowemi.

3. Opinjowanie projektów ustawodawczych, przedstawionych przez władze wojskowe.
4. Nadzór nad funkcjonowaniem władz administracyjnych w zakresie administracji wojskowej.
5. Sprawy mobilizacji personalnej i materjałowej.
6. Sprawy poboru do wojska.
7. Stały współudział w Komisji do rozstrzygania próśb reklamacyjnych z art. 61 i 62 Tymcz. Przep. o powszechnym obowiązku służby wojskowej:
8. Reklamowanie ze służby wojskowej:
   a) wydawanie ogólnych zarządzeń;
   b) załatwianie konkretnych wniosków reklamacyjnych.
9. Sprawy zasiłków dla wojskowych i ich rodzin.
10. Sprawy, wynikające z ustawy o osobistych świadczeniach wojennych.
11. Sprawy poboru koni.
12. Sprawy, dotyczące świadczeń rzeczowych i rekwizycji dla wojska.
13. Sprawy kwaterunkowe w porozumieniu z Wydziałem Mieszkaniowym.
14. Sprawy zbiórki sprzętu wojennego.
15. Sprawy zdobyczy wojennej.
16. Sprawy demobilizacji osobowej.
17. Sprawy demobilizacji rzeczowej.
18. Współudział w akcji pomocy dla rolnictwa przez rozdział martwego i żywego inwentarza, posiadanego przez wojsko.

Wydział 8-my Odwoławczy (znak literowy Wydziału *AR*) obejmuje rozpoznawanie skarg i rekursów w sprawach, nienależących do zakresu czynności innych Wydziałów oraz sprawy zmiany nazwisk.

W szczególności do Wydziału 8-go należy:

1. Rozpoznawanie rekursów, próśb i zażaleń od orzeczeń adminisracyjno-karnych władz niższych instancji z wyjątkiem spraw, przekazanych specjalnie innym Wydziałom.
2. Załatwianie rekursów i zażaleń na orzeczenia władz administracyjnych w innych sprawach administracyjnych, nie zastrzeżonych innym Wydziałom.
3. Sprawy, dotyczące postępowania karno-administracyjnego.
4. Sprawy wywłaszczeń.
5. Sprawy fundacji z wyjątkiem fundacji, poczynionych na rzecz ciał samorządowych.
6. Sprawy podwód.
7. Sprawy, dotyczące przepisów ogólnych w przedmiocie zmiany nazwisk.
8. Orzecznictwo w sprawach zmiany nazwisk.

Referat Śląski obejmuje sprawy, wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie spraw administracyjnych Województwa Śląskiego.

Referat ten połączony jest kancelaryjnie z Wydziałem Organizacyjno-Administracyjnym.

Wydział 9-ty Bezpieczeńtwa Publicznego (znak literowy Wydziału *BB*) obejmuje wszystkie sprawy, związane z bezpieczeństwem Państwa, nie należące do kompetencji innych Wydziałów oraz sprawy Stowarzyszeń.

W szczególności do Wydziału 9-go należą:

1. Zbieranie informacji i opracowywanie sprawozdań sytuacyjnych w zakresie stanu bezpieczeństwa w Państwie.
2. Sprawy stanu wyjątkowego.
3. Sprawy ruchu wywrotowego.
4. Sprawy ruchu zawodowego, zmów i strajków.
5. Sprawy rozruchów.
6. Sprawy zgromadzeń, manifestacji, zjazdów i wyborów.
7. Sprawy, dotyczące przestępczości karnej i wprowadzenia sądów doraźnych.
8. Sprawy, dotyczące koordynowania czynności poszczególnych resortów i urzędów, celem zapewnienia bezpieczeństwa Państwa.
9. Legalizacja i rejestracja stowarzyszeń, mających siedzibę w m. st. Warszawie.
10. Legalizacja i rejestracja stowarzyszeń, których siedziba mieści się w obrębie Województw: Poleskiego, Wołyńskiego, Nowogródzkiego oraz powiatów: Grodzieńskiego i Wołkowyskiego Wojew. Białostockiego i w obrębie ziemi Wileńskiej, a których teren działalności przekracza obszar jednego Województwa.
11. Zatwierdzanie statutów stowarzyszeń pracowników państwowych z siedzibą, jak w punkcie 10-ym.
12. Opinjowanie i przedstawianie do zatwierdzenia Rady Ministrów stowarzyszeń pracowników państwowych, których siedziba mieści się na terenie b. Królestwa Polskiego.
13. Zatwierdzanie statutów, spółek handlowych w b. zaborze austrjackim.
14. Rozstrzyganie w ostatniej instancji rekursów w sprawach statutów stowarzyszeń.
15. Ewidencja ruchu stowarzyszeniowego.
16. Nadzór nad działalnością stowarzyszeń i związków.
17. Współudział w Radzie Spółdzielczej.
18. Współudział w Biurze Misji Zagranicznych oraz nadzór nad działalnością zagranicznych towarzystw dobroczynnych.

Wydział 10-ty Porządku Publicznego i Policji (znak literowy Wydziału *BP*)

obejmuje sprawy porządku publicznego, administracyjno-policyjne, biuro centralne dla walki z handlem kobietami i dziećmi, organizacje i ustosunkowanie służby bezpieczeństwa do władz państwowych i samorządowych.

W szczególności do Wydziału 10-go należą:

1. Opracowywanie przepisów policyjnych w sprawach porządku publicznego.
2. Sprawy policji ulicznej i drogowej, policji budowlanej, ogniowej, wodnej, handlowej, sanitarnej i weterynaryjnej.
3. Sprawy policji obyczajowej.
4. Biuro Centralne dla walki z handlem kobietami i dziećmi.
5. Sprawy dowodów osobistych wewnętrznych.
6. Sprawy przepisów meldunkowych.
7. Sprawy koncesji w zakresie kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z wyjątkiem spraw, zastrzeżonych innym Wydziałom.
8. Spraw kwest publicznych.
9. Sprawy cmentarzy, przewożenia zwłok i ekshumacji.
10. Sprawy przepisów o broni palnej, amunicji, materjałach łatwopalnych i wybuchowych.
11. Sprawy, dotyczące przepisów o polowaniu i rybołóstwie.
12. Sprawy przepisów o ograniczeniu sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych.
13. Sprawy więziennictwa w zakresie kompetencji Min. Spr. Wewn.
14. Sprawy wydawania zarządzeń w zakresie wywiadów, poszukiwań, opinji i t. p. na skutek rekwizycji władz państwowych i samorządowych oraz na skutek próśb osob prywatnych.
15. Sprawy organizacji służby bezpieczeństwa publicznego, opracowywanie, wzgl. opinjowanie projektów ustaw, rozporządzeń, okólników, dotyczących organizacji policji, instrukcji służbowych i innych przepisów dla policji.
16. Sprawy stosunku organów policji do władz państwowych i samorządowych.
17. Współudział w komisjach kwalifikacyjnych, egzaminacyjnych oraz dyscyplinarnych dla wyższych funkcjonarjuszów policji.
18. Opinjowanie, wzgl. opracowywanie wniosków w sprawach personalnych policji.
19. Sprawy zażaleń na organa policji państwowej oraz sprawy pochwał.
20. Sprawy, dotyczące zabezpieczenia przez organa policji państwowej środków łączności, linji komunikacyjnych, lądowych i wodnych oraz ochrony objektów państwowych.
21. Rozpatrywanie odwałań w sprawach, należących do zakresu czynności Wydziału Porządku Publicznego i Policji.

Wydział 11-ty Ochrony Granic (znak literowy Wydziału *BO*) obejmuje sprawy ochrony granic, sprawy cudzoziemców, repatrjacji, reemigracji, deportacji i paszportów.

W szczególności do Wydziału 11-go należą:

1. Współudział w opracowywaniu umów międzynarodowych w sprawach ruchu granicznego (umowy komunikacyjne, handlowe, o małym ruchu granicznym i t p.).
2. Projektowanie rozporządzeń, okólników, instrukcji i t. p., regulujących ruch graniczny (w tej liczbie ruch handlowy z Rosją i Ukrainą).
3. Sprawy wytyczenia granic i znaków granicznych.
4. Sprawy, dotyczące otwierania lub zamykania punktów przejściowych i techniczna organizacja tych punktów.
5. Projektowanie ustaw, rozporządzeń, okólników, instrukcji i t. p., dotyczących zabezpieczenia granicy przed nielegalnym przekraczaniem granicy zarówno na punktach przejściowych (rozporządzenia, instrukcje i t. p., dotyczące technicznego wykonywania kontroli na punktach przejściowych), jak i na granicy zielonej.
6. Sprawy, dotyczące organizacji służby ochrony granic.
7. Ustalanie zasad współdziałania władz administracyjnych i policji z innemi organami państwowemi, powołanemi do strzeżenia granicy.
8. Wydawanie zarządzeń co do postępowania władz administracyjnych w sprawach zajść granicznych i ustalanie w porozumieniu z innemi Ministerstwami zasad postępowania rozjemczego.
9. Zbieranie danych na zasadzie sprawozdań i raportów o stanie ochrony granicy.
10. Rozpatrywanie w charakterze II instancji rekursów przeciw decyzjom o wysiedlaniu z pasa granicznego, wydanych na zasadzie art. 1 R. O. P. z dnia 20 lipca 1920 r.
11. Rozpatrywanie w charakterze instancji kasacyjnej rekursów przeciw orzeczeniom karnym, wydanym na zasadzie pozostałych artykułów R. O. P. z dnia 20 lipca 1920 r.
12. Projektowanie ustaw, rozporządzeń, okólników, instrukcji i t. p., regulujących sprawy pobytu i wyjazdu cudzoziemców do Polski.
13. Wydawanie decyzji w sprawach wysiedlania cudzoziemców, zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu.
14. Opinjowanie w sprawach wjazdu obywateli rosyjskich do Polski.
15. Wydawanie zarządzeń, dotyczących wysiedlania osób, nielegalnie przybyłych z Rosji i Ukrainy po dniu 12 października 1920 r.
16. Rozpatrywanie rekursów na decyzje władz administracyjnych w sprawach wysiedlania.
17. Opinjowanie w sprawach nabywania nieruchomości przez cudzoziemców.

18. Zbieranie danych o prawodawstwie obcym w stosunku do cudzoziemców wogóle, a obywateli polskich w szczególności.
19. Wydawanie zarządzeń w wykonaniu układów repatrjacyjnych.
20. Współudział w układach, dotyczących tranzytowej repatrjacji cudzoziemców z Rosji.
21. Wydawanie zarządzeń, dotyczących działalności stacji kontrolnych i punktów odbiorczych.
22. Współudział w pracach Rady Repatracyjnej oraz sprawy komitetów repatrjacyjnych polskich i obcych.
23. Opinjowanie w sprawach ustalania prawa do repatrjacji poszczególnych osób.
24. Zbieranie danych statystycznych co do repatrjacji.
25. Sprawy reemigracji z Niemiec, sprawy reemigracji kolonistów niemieckich, sprawy reemigracji do Małopolski Wschodniej.
26. Sprawy umów międzynarodowych, tyczących się deportacji i ekstradycji.
27. Wydawanie zarządzeń, dotyczących technicznego wykonania deportacji i ekstradycji oraz współdziałanie z innymi Ministerstwami w tym zakresie.
28. Projektowanie ustaw, rozporządzeń, instrukcji i t. p., dotyczących wydawania paszportów zagranicznych oraz wiz na wjazd i wyjazd z Polski.
29. Rekursy na decyzje odmowne władz administracyjnych w sprawach paszportowych.
30. Zbieranie danych o prawodawstwie paszportowym w państwach obcych.
31. Dane statystyczne o ruchu wyjazdowym i wjazdowym obywateli własnych i obcych.
32. Sprawy fałszowania paszportów zagranicznych i nadużyć przy ich wystawianiu.

Wydział 12-ty Prasowy (znak literowy Wydziału *BC*) obejmuje sprawy prasowe, autorskie, drukarskie oraz widowisk.

W szczególności do Wydziału 12 go należą:

1. Projektowanie ustaw, rozporządzeń, okólników, instrukcji i t. d. w sprawach, dotyczących prasy, zakładów drukarskich i składów druków oraz widowisk.
2. Nadzór nad prasą, zakładami drukarskimi i składami druków.
3. Ewidencja czasopism, zakładów drukarskich, składów druków i aresztu druków.
4. Wytaczanie procesów sądowych w sprawach przekroczeń ustaw prasowych.
5. Rozstrzyganie rekursów w sprawach prasowych.
6. Nadzór nad drukami zagranicznymi, areszt druków zagranicznych i odbieranie debitu.
7. Gromadzenie i zestawianie materjałów prasowych (wycinki), dotyczących spraw, które wchodzą w zakres działania Min. Spr. Wewn.
8. Informowanie innych Wydziałów Ministerstwa co do głosów prasy o sprawach społeczno-politycznych oraz o działalności Min. Spr. Wewn. i jego organów.
9. Komunikaty i sprostowania w prasie oraz informowanie prasy o działalności Ministerstwa.
10. Bibljografja druków, ukazujących się w Polsce.
11. Nadzór nad zakładami widowiskowemi.
12. Wytaczanie procesów w sprawach, związanych z nadzorem nad zakładami widowiskowemi.
13. Rozstrzyganie rekursów w sprawach widowiskowych.
14. Sprawy cenzury teatralnej i kinematograficznej.
15. Sprawy udzielania koncesji na przedsiębiorstwa widowiskowe.
16. Kartogramy kinematograficzne.
17. Udzielanie koncesji na biura ogłoszeń.

Wydział 13-ty Samorządu Ziemsiego (znak literowy Wydziału *SZ*) obejmuje sprawy samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego z wyjątkiem spraw, należących do kompetencji Wydziału dla Spraw Województw Zachodnich.

W szczególności do Wydziału 13-go należą:

1. Opracowywanie projektów ustaw, rozporządzeń, instrukcji, okólników i t. p. o charakterze zasadniczym w zakresie ziemskich związków komunalnych.
2. Opinjowanie projektów ustaw, opracowanych przez inne Ministerstwa, o ile one pozostają w łączności z administracją ziemskich związków komunalnych.
3. Badanie i zbieranie materjałów z zakresu administracji ziemskich związków komunalnych, celem odpowiedniego zużytkowania ich w dziedzinie ustawodawczej lub też zainicjowania wskazanych zmian i ulepszeń w sferze wspomnianej administracji.
4. Wykonywanie w toku instancji nadzoru nad ziemskiemi związkami komunalnemi oraz związkami specjalnemi i załatwianie spraw, związanych z administracją tych związków w granicach kompetencji Ministerstwa.
5. Zarządzanie wyborów do sejmików powiatowych z wyjątkiem wyborów uzupełniających.
6. Zatwierdzanie uchwał powiatowych związków komunalnych w przedmiocie wprowadzenia podatków samodzielnych, opłat, dodatków do podatków państwowych oraz monopoli.
7. Zatwierdzanie uchwał powiatowych związków komunalnych w przedmiocie zaciągania pożyczek lub zobowiązań, nabywania i pozbywania nieruchomości oraz lokaty kapitałów.

8. Zatwierdzanie uchwał związków komunalnych w przedmiocie zakładania powiatowych kas oszczędności, nadzór w toku instancji nad działalnością komunalnych kas oszczędności oraz instytucji finansowych, założonych przez związki kas oszczędności, załatwianie spraw, związanych z działalnością Banku Komunalnego w zakresie kompetencji Ministerstwa.
9. Zatwierdzanie statutów związków specjalnych.
10. Zatwierdzanie fundacji, zapisów i darowizn, poczynionych na rzecz ziemskich związków komunalnych.
11. Rozstrzyganie w toku instancji odwołań od decyzji Województw w sprawach, związanych z administracją ziemskich związków komunalnych.
12. Sprawy targów i jarmarków.
13. Sprawy opieki społecznej, wynikające z własnego zakresu działania związków samorządowych.
14. Sprawy, dotyczące Tymczasowego Wydziału Samorządowego w Małopolsce.
15. Inspekcje ziemskich związków komunalnych.

Wydział 14-ty Samorządu Miejskiego (znak literowy Wydziału *SM*) obejmuje wszystkie sprawy, dotyczące samorządu miast z wyjątkiem spraw, należących do kompetencji Wydziału dla Spraw Województw Zachodnich.

W szczególności do Wydziału 14-go należy:

1. Opracowywanie projektów ustaw, rozporządzeń, instrukcji, okólników w zakresie samorządu miejskiego.
2. Opinjowanie projektów ustaw, rozporządzeń, instrukcji i okólników, opracowywanych przez inne Ministerstwa, o ile projekty te pozostają w łączności z samorządem miejskim.
3. Zwierzchni nadzór i instruowanie podległych Ministerstwu organów, wykonywujących nadzór nad samorządem miejskim.
4. Bezpośredni nadzór nad samorządem m. st. Warszawy.
5. Nadzór w II instancji nad miastami, wydzielonemi z powiatów.
6. Nadzór w III instancji nad miastami, niewydzielonemi z powiatów, na obszarze wschodnich Województw kresowych i Ziemi Wileńskiej.
7. Rozstrzyganie odwołań w sprawach samorządu miejskiego, w szczególności w sprawach rozwiązania reprezentacji miejskich (gminnych) i składania z urzędu członków Magistratu (Zwierzchności gminnych) w Małopolsce.
8. Zatwierdzanie uchwał finansowych organów miejskich w Małopolsce w zastępstwie b. Sejmu Krajowego.
9 Zbieranie i badanie materjałów w sprawach samorządu miejskiego i opracowywanie sprawozdań perjodycznych o stanie samorządu miejskiego i jego rozwoju.
10. Sprawy komunalnych kas oszczędności
11. Sprawy kosztów leczenia.
12. Sprawy opieki społecznej, wynikające z własnego zakresu działania gmin miejskich.
13. Inspekcje administracji samorządu miejskiego.

Wydział 14-ty*a* Mieszkaniowy (tymczasowy) (znak literowy Wydziału *SL*) załatwia sprawy, wynikające z obowiązku gmin dostarczania pomieszczeń.

W szczególności do Wydziału 14-go *a* należy:

1. Opracowywanie projektów ustaw, rozporządzeń i okólników w sprawach mieszkaniowych w zakresie kompetencji Ministerstwa.
2. Opinjowanie projektów ustaw, rozporządzeń i zarządzeń, opracowanych przez inne Ministerstwa i Urzędy Centralne w sprawach mieszkaniowych.
3. Rozstrzyganie zażaleń w drodze nadzoru na orzeczenia władz administracyjnych II instancji i Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę.
4. Nadzór nad działalnością Urzędy Mieszkaniowego Magistratu m. st. Warszawy.
5. Rozstrzyganie w II instancji odwołań, wniesionych do dnia 10 maja 1922 r., na orzeczenia Urzędu Mieszkaniowego Magistratu m. st. Warszawy (§ 14 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 13 czerwca 1922 r., Dz. Ust. Nr. 49, poz. 438).

Wydział 14-ty*b* dla Spraw Województw Zachodnich (tymczasowy) (znak literowy Wydziału *SP*) obejmuje sprawy samorządowe, odnoszące się do terytorjum Województw Poznańskiego i Pomorskiego i opinjuje w załatwianych przez inne Wydziały sprawach ze stanowiska ustawodawstwa, obowiązującego w tych Województwach.

W szczególności do Wydziału 14-go*b* należy:

1. Opinjowanie projektów ustaw, rozporządzeń, instrukcji, etc., o ile one pozostają w łączności z administracją związków komunalnych w Województwie Poznańskiem i Pomorskiem.
2. Nadzór nad samorządem krajowym w Województwie Poznańskiem i Pomorskiem.
3. Nadzór nad samorządem powiatowym.
4. Nadzór nad samorządem miejskim.
5. Nadzór nad samorządem wiejskim.
6. Nadzór nad skarbowością samorządów, wymienionych ad 1 — 4.
7. Sprawy dyscyplinarne urzędników samorządowych (komunalnych).
8. Nadzór nad innymi specjalnymi związkami samorządowymi.
9. Sprawy fundacji, zapisów i darowizn, poczy-

nionych na rzecz związków komunalnych w Województwie Poznańskiem i Pomorskiem.

10. Sprawy przewłaszczeń nieruchomości miejskich i fabrycznych w ostatniej instancji.

11. Wydawanie opinji prawnych w sprawach administracji państwowej ze stanowiska ustawodawstwa, obowiązującego w Województwach Poznańskiem i Pomorskiem.

100.

Okólnik (89) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę oraz Głównego Komendanta Policji Państwowej w sprawie odznaczania „Krzyżem Zasługi".

Ustawą z dnia 23 czerwca 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 62, poz. 458) został wprowadzony w życie „Krzyż Zasługi".

„Krzyż Zasługi" jest odznaczeniem, zajmującem miejsce po Krzyżu Kawalerskim orderu „Odrodzenia Polski" oraz krajowych odznak, otrzymanych za czyny bojowe.

Przy nadawaniu odznaczeń „Krzyżem Zasługi" stosowane będą wobec funkcjonarjuszów państwowych następujące zasady:

Złoty „Krzyż Zasługi" otrzymywać mogą urzędnicy, począwszy od VII stopnia w górę, wojskowi — począwszy od majora.

Srebrny „Krzyż Zasługi" otrzymywać mogą urzędnicy od VIII do XI stopnia włącznie, wojskowi — od kapitana w dół.

Bronzowy „Krzyż Zasługi" otrzymywać mogą urzędnicy XII stopnia i funkcjonarjusze niżsi, podoficerowie i szeregowi.

Funkcjonarjusze, otrzymujący bronzowy „Krzyż Zasługi" po czterokrotnem odznaczeniu tym krzyżem, mogą otrzymać srebrny „Krzyż Zasługi".

Funkcjonarjusze, otrzymujący srebrny „Krzyż Zasługi" po czterokrotnem odznaczeniu tym krzyżem, mogą otrzymać złoty „Krzyż Zasługi".

W sposób analogiczny stosowane będą powyższe zasady do osób, nie będących funkcjonarjuszami państwowymi.

Powyższe podaje się do wiadomości na zasadzie pisma okólnego Prezydjum Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia r. b. Nr. 13460.

Projekty wniosków o odznaczenie „Krzyżem Zasługi" mogą Panowie Wojewodowie (Delegat, Komisarz, Komendant) przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w miarę potrzeby i uznania w formie, przyjętej przy wnioskach o nadanie orderu „Odrodzenia Polski", począwszy od dnia 1 września r. b.

Warszawa, d. 17 sierpnia 1923 r. (OP. 9212).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Olpiński.*

101.

Okólnik (90) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę oraz Komendanta Głównego Policji Państwowej w sprawie kosztów przesiedlenia emerytów.

Zmieniając częściowo tutejszy okólnik z dnia 30 maja 1923 r. Nr. PO. 6166, nadaje się ustępowi 3-mu tegoż okólnika brzmienie następujące:

Przy ustalaniu wymiaru ulegającej zwrotowi kwoty kosztów przesiedlenia należy analogicznie stosować postanowienia ustępu 1 art. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. w przedmiocie djet i kosztów podróży funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Nr. 74, p. 507), w brzmieuiu, ustalonem § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 66, poz. 422).

Powyższe podaje się do wiadomości na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Skarbu z dnia 26 czerwca 1923 r. Nr. 5778/W. Em.

Warszawa, d. 17 sierpnia 1923 r. (PO. 8124).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Olpiński*
Podsekretarz Stanu.

102.

Okólnik (91) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Głównego Komendanta Policji Państwowej oraz Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę w sprawie zwaloryzowania zaliczek i kredytów, udzielonych ze Skarbu Państwa, oraz zakupy dla instytucji państwowych.

Komiter Ekonomiczny Ministrów na 183 posiedzeniu w d. 9 sierpnia 1923 r. powziął uchwałę następującej treści:

1. Wszelkie instytucje państwowe zobowiązuje się do udzielania dostawcom zaliczek jedynie pod warunkiem, że udzielona zaliczka

skompensowaną będzie w całości wartością towaru, wzgl. świadczenia mierzoną według ceny dnia, w którym wypłacono zaliczkę. Jeżeli ze strony instytucji państwowej następuje otwarcie kredytu przez wydanie towaru lub dokonanie świadczenia bez równoczesnej zapłaty, to uiszczenie długu ma nastąpić według ceny, jaką ten towar, wzgl. świadczenie posiada w dniu wpływu długu do Kasy Skarbowej.

Postanowienia tego ustępu (t. j. I ustępu) nie odnoszą się do instytucji, które z ramienia Nadzw. Komisarza Zwalcz. Droż. prowadzą akcję dostaw zboża i przetworów dla miast i spółdzielni spożywców. Co do zasad gospodarki tych instytucji nastąpi porozumienie pomiędzy Ministrem Skarbu, a Ministrem Spraw Wewnętrznych.

2. Wszystkie instytucle państwowe obowiązane są zakupywać potrzebne im towary przedewszystkiem w odpowiednich przedsiębiorstwach państwowych, przyczem o ile jest możliwem wyrównanie rachunku powinno nastąpić według zasad powyższych i drogą przelewu rachunku, bez zbytecznego uruchomienia gotówki.

3. Posiadanie rachunku bieżącego w bankach prywatnych wymaga pisemnego zezwolenia Ministerstwa Skarbu.

Wysokość rachunku bieżącego instytucji państwowych w bankach prywatnych nie może przekraczać 100 miljonów marek i podnoszenie rachunków do wyższej granicy może nastąpić tylko za zgodą pisemną Ministerstwa Skarbu.

Rachunki bieżące instytucji państwowych otwarte w bankach prywatnych bez zgody Ministerstwa Skarbu mają być zlikwidowane w terminie dwutygodniowym od dnia zawiadomienia.

Zarządzenia powyższe (I, II, III) wchodzą natychmiast w życie, a winni niewykonania ich decydujący urzędnicy mają być pociągnięci do odpowiedzialności, a to w miarę okoliczności, aż do wydalenia ich ze służby państwowej.

Powyższe podaję do wiadomości na dodstawie pisma Min. Skarbu z d. 10 sierpnia 1923 r. L. 553/23/KE., celem ścisłego przestrzegania.

Warszawa, d. 17 sierpnia 1923 r. (OB. 5657).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Olpiński*
Podsekretarz Stanu.

103.

Okólnik (92) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Komendanta Głównego Policji Państwowej w sprawie dozoru kotłów parowych.

Zdarzają się wypadki, jak to niejednokrotnie stwiedzono, że niektórzy właściciele kotłów parowych nie stosują się ściśle do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 31 maja 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 50, poz. 303), względnie z dnia 6 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 108, poz. 786) o nadzorze nad kotłami parowymi, tudzież przepisów na zasadzie powyższych ustaw, wydanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Wystarczy tu wymienić choćby takie wypadki, że funkcjonowanie danego kotła zostało wstrzymane z powodu uznania jego stanu przy rewizji przez organa dozoru za niebezpieczny, a właściciel mimo odnośnego zarządzenia lub nawet opieczętowania kotła używa go nadal w przeświadczeniu, że przewinienie to nie będzie wykryte; że dany kocioł został ustawiony oraz jest używany bez przepisanego pozwolenia lub nie został oddany pod urzędowy dozór, a to wbrew zwłaszcza postanowieniom §§ 14 i 15 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 103, poz. 744) o budowie, ustawianiu i dozorze kotłów parowych. Rozumie się samo przez się, że tego rodzaju wypadki wyłamywania się właścicieli kotłów z pod obowiązujących rygorów prawnych narażają pracowników odnośnych zakładów na niebezpieczeństwo życia, zagrażają niebezpieczeństwu pożaru i t. d.

Biorąc powyższe pod uwagę, celem zapewnienia ścisłego wykonywania przez właścicieli kotłów parowych przepisów o dozorze kotłów po porozumiemiu się z Ministrem Przemysłu i Handlu zarządzam, co następuje:

1. Funkcjonarjusze policji państwowej podczas obchodów służbowych i patroli winni zwracać uwagę na zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne, posiadające lokomobile lub inne kotły parowe oraz żądać okazania sobie t. zw. „książek kotłowych“ (ew. dokumentu zastępczego), które wydawane są dla każdego kotła oraz stanowią, urzędowy dowód, że dany kocioł jest pod dozorem. Książki kotłowe (są jeszcze w użyciu także dawniej wydane w języku rosyjskim i niemieckim) powinny być przechowywane w obrębie zakładu, w którym się kocioł znaiduje oraz prócz wszytych pod pieczęcią wszystkich dokumentów, wydanych przy pozwoleniu na ustawienie kotła, opisu, rysunku kotła i kotłowni i t. d. winny one zawierać *uwidocznione wyniki rewizji* oraz zarządzenia rewidenta (§ 18 cytowanego wyżej rozporządzenia M. P. i H. z dnia 8 listopada 1921 r.).

2. W wypadkach stwierdzenia, że do danego zakładu przemysłowego, względnie gospodarstwa rolnego sprowadzono lokomobilę, pług parowy lub ustawiono inny kocioł parowy organa policji winny baczyć, aby lokomobile te, względnie kotły nie były przez właścicieli używane przed zaopatrzeniem ich w przepisane książki kotłowe.

3. W razie oporu właściciela lub obsługi

kotła, stawianego organom dozoru kotłów przy spełnianiu przez nich czynności urzędowych organa policji winny im użyczać potrzebnej pomocy, o ile pomienione organa dozoru kotłów oporu tego nie są w możności przełamać przysługającymi im środkami. Zaznacza się przytem, że organami dozoru kotłów są inżynierowie rewidenci, posiadający odpowiednie legitymacje, poświadczone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Legitymacje te są oni obowiązani okazywać na żądanie osób interesowanych, wzgl. organów policji.

4. W wypadkach wstrzymania funkcjonowania kotłów parowych wskutek groźnego ich stanu organa dozoru kotłów wpisują odnośne zarządzenie do książki kotłowej, nadto dany kocioł opieczętowują, zawiadamiając o tem równocześnie władze administracyjne I instancji, które przez organa policji państwowej winny dopilnować, aby kotły takie nie były używane.

5. O ile organa policji stwierdzą w danym zakładzie przemysłowym lub w gospodarstwie rolnem, posiadających lokomobile, pługi parowe i t. p., brak książki kotłowej lub używanie kotła wbrew uwidocznionemu w książce kotłowej zleceniu rewidenta, winne sporządzić odnośny protokół, który w przepisanej drodze urzędowej, t. j. za pośrednictwem władzy administracyjnej I instancji należy bezzwłocznie skierować do władzy administracyjnej II instancji (władza przemysłowa wojewódzka) do dalszych zarządzeń.

O powyższem zechcą Panowie pouczyć podwładne sobie władze administracyjne I instancji oraz organa policji państwowej.

Warszawa, d. 20 sierpnia 1923 r. (BP. 4087).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

104.

Okólnik (93) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wykroczeń na drogach publicznych.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak również Ministerstwa Robót Publicznych, że przepisy porządkowe na drogach publicznych są w wielu wypadkach przez ludność lekceważone lub rozmyślnie przekraczane. W szczególności mnożą się wypadki karygodnych wybryków przeciwko przejeżdżającym samochodom ze strony dzieci i wyrostków po wsiach, a nawet w miastach przyczem ludność dorosła przypatruje się wybrykom tym zupełnie obojętnie i nie przeciwdziała im. Do szczególnie niebezpiecznych wykroczeń należy układanie dużych kamieni na drodze, obrzucanie ziemią i kamieniami jadących i rozmyślne nieusuwanie się z drogi przed nadjeżdżającym samochodem nietylko pieszych ale i zaprzęgów.

Stwierdzonem również zostało, że przepisy o wymijaniu i wyprzedzaniu i wogóle przepisy jazdy (art. 4 ustawy z dnia 7 października 1921 r., Dz. Ust. Nr. 89, poz. 656, rozporządzenie z dnia 3 czerwca 1922 r., Dz. Ust. Nr. 46, poz. 407) nie są należycie przestrzegane. W szczególności często zdarzają się wypadki pozostawiania na drodze przy zajazdach, etc. koni bez dozoru i spanie woźniców na furach. Konwoje nie trzymają się jednej linji i zagradzają całą drogę.

Taki stan rzeczy naraża na poważne niebezpieczeństwo jadących, jak i mieszkańców przydrożnych i może być powodem poważnych wypadków, wobec czego w interesie bezpieczeństwa i porządku publicznego bezwzględnie nie może być tolerowany.

Polecam zatem Panom wydać niezwłocznie zarządzenia podwładnym władzom administracyjnym i organom wykonawczym w celu wzmocnienia nadzoru na drogach publicznych i bezwzględnego pociągania do odpowiedzialności winnych wykroczeń przeciw przepisom ustawy o porządkach na drogach publicznych i wydanych na jej podstawie rozporządzeń.

Winnych wykroczeń należy pociągać do odpowiedzialności również w tych wypadkach, gdy jadący samochodami nie wnieśli zażalenia.

Zwracam przytem specjalną uwagę na art. 25 ustawy z dnia 7 października 1921 r., w myśl którego za szkody, wyrządzone na drogach publicznych przez nieletnich, odpowiadają ich rodzice, wzgl. w razie nie wykrycia sprawcy, solidarnie odpowiedzialność majątkową ponosi cała wieś, osada lub miasto. Do szkód takich należy zaliczać także takie wykroczenia, zmieniające nawierzchnię drogi, jak układanie kamieni i sypanie potłuczonego szkła.

Warszawa, d. 18 sierpnia 1923 r. (BP. 3329).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Olpiński.*

105.

Okólnik (94) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów (z wyjątkiem w Katowicach), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Delegata Rządu w Wilnie w sprawie rozsprzedaży zasekwestrowanych zapasów.

W toku wykrywania przestępstw z Ustaw o zwalczaniu lichwy wojennej — Ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 449) oraz Ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 69, poz. 618) władze administracyjne często sekwestrują zapasy przedmiotów pierwszej potrzeby.

Wobec tego, że zajęcie tych zapasów powoduje chwilowe wycofanie z obiegu nieraz pokaźnych ilości artykułów i może wytworzyć przejściowy ich brak na rynku, ponadto sekwestrowanie zapasów artykułów spożywczych łatwo psujących się może spowodować zniszczenia niezbędnych dla komsumcji środków żywnościowych, poleca się Panu wykorzystanie w całej rozciągłości przepisów, zawartych w Ustawie z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 67, poz. 449): w art. 52, poz. 14 (w brzmieniu art. 12 Ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r.) oraz w art. 53, a w szczególności zarządzać natychmiastowe rozsprzedawanie artykułów żywnościowych, jeżeli dalsze przechowanie tych artykułów mogło narazić je na zepsucie.

Jednocześnie polecam celem wykorzystania p. 15 art. 52 porozumiewać się z odnośnemi władzami sądowemi celem jaknajszerszego zastosowania zawartych w nim uprawnień. Władze administracyjne czuwać winny, by zapasy, gromadzone przez spekulantów lub znajdujące się w handlu lichwiarskim i t. zw. łańcuchowym, dostawały się do rąk szerokiego ogółu spożywców i by zarządzone represje i ścigania winnych wspomnianych wyżej przestępstw nie wywoływały wycofania odnośnych artykułów z obiegu.

Warszawa, d. 25 sierpnia 1923 r. (S. A. 3755).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

106.

Okólnik (95) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Delegata Rządu w Wilnie oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie szybkiego załatwiania spraw za przekroczenia rozporządzeń, wydanych na zasadzie artykułu 2 i 3 Ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. Ustaw Nr. 69, poz. 618).

Na mocy art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. Ust. Nr. 69, poz. 618) władze administracyjne powołane są do orzekania kar za przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie art. 2 i 3 wymienionej wyżej ustawy. Rozporządzenia te, mające za zadanie zwalczanie lichwy, mogą osiągnąć swój cel jedynie wtedy, gdy sprawy tego rodzaju będą załatwiane z należytą szybkością i dokładnością, gdy unikać się będzie wszelkiej niepotrzebnej zwłoki przy rozpisywaniu terminów rozprawy i doręczaniu odpisów orzeczeń (decyzji) karnych, gdy odwołania będą natychmiast przedkładane właściwym władzom oraz gdy władze rekursowe niezwłocznie będą je załatwiały.

Wobec tego zarządzam, ażeby sprawy karne z art 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. załatwiano jaknajszybciej i najdokładniej i ażeby rekursy przedkładano właściwej władzy rekursowej w terminie trzydniowym od daty zgłoszenia lub złożenia rekursu. Rekursy, przedłożone władzy administracyjnej II instancji, winny być załatwiane przez nią w ciągu 7 dni od daty wpłynięcia sprawy.

Treść powyższego okólnika polecam podać Starostom do wiadomości i ścisłego wykonania.

Warszawa, d 25 sierpnia 1923 r. (AR. 3301/23).

Ministrer Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

107.

Okólnik (97) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów: w Warszawie, Lublinie, Łodzi, Kielcach, Białymstoku, Nowogródku, Brzesciu n/B., Łucku, Poznaniu i Toruniu oraz Delegata Rządu w Wilnie w sprawie opodatkowania handlu i przemysłu na rzecz ciał samorządowych.

W związku z wydanym przez Ministerstwo Skarbu a obok w odpisie dołączonym okólnikiem do Izb Skarbowych z dnia 8 sierpnia r. b. L. 2808 (Dep. Opłat) W. 3 w sprawie zaliczkowych wypłat związkom komunalnym na poczet dodatków do państwowego podatku przemysłowego, którego to okólnika odpis załącza się, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że projekt ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych został już uchwalony przez obie Izby Prawodawcze i niebawem ukaże się w „Dzienniku Ustaw“.

Według art. 1 rzeczonej ustawy uchwały reprezentacyj samorządowych w sprawie pobierania dodatków komunalnych do podatków państwowych nie wymagają zatwierdzenia władz nadzorczych z wyjątkiem dodatków do patentów na wyrób i sprzedaż trunków.

W tym stanie rzeczy Pan Wojewoda zechce bezzwłocznie zalecić w drodze właściwej wydziałom powiatowym i magistratom wszystkim miast wyjednanie odpowiednich uchwał sejmików, względnie Rad Miejskich w przedmiocie wprowadzenia opodatkowania przemysłu i handlu na rzecz ciał samorządowych po myśli wymienionego na wstępie okólnika Ministerstwa Skarbu.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

poleca wydać stosowne zarządzenie, aby powiatowe związki komunalne z sum, otrzymanych z tytułu opodatkowania przemysłu i handlu, wypłaciły odpowiednio do art. 8 lit. *b*, p. 3 wskazanej na wstępie ustawy, połowę tym gminom wiejskim, na których obszarze znajdują się przedsiębiorstwa i zajęcia, które wykupiły świadectwa przemysłowe na rok 1923 r.

Warszawa, d. 28 sierpnia 1923 r. (SZ. 5887/23).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Kiernik.*

Okólnikiem Nr. 18 z dnia 1 maja 1923 r. L. Dep. 1826/III wstrzymano wypłatę kwot, pobranych tytułem podatków komunalnych do ceny świadectw przemysłowych za rok 1923, aż do dalszego zarządzenia, z powodu, że ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych nie została jeszcze uchwaloną.

Ustawa ta dnia 2 b. m. uchwaloną została przez Sejm i zawiera odnośnie do komunalnych podatków od handlu i przemysłu następujące postanowienie:

I. Podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego bez względu na formę, w której według art. 7 do 9 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 58, poz. 412) podatek państwowy jest opłacany. Dodatek będzie pobierany także od przedpłaty, uiszczanej przy nabyciu świadectw przemysłowych.

Dodatek z potrąceniem 10% udziału dla samorządu Wojewódzkiego przypada:

a) gminom miejskim od przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze tych gmin;

b) powiatowym związkom komunalnym od przedsiębiorstw i zajęć wykonawczych po za obszarem gmin miejskich. Powiatowe związki komunalne są jednak obowiązane tym gminom wiejskim, a na których obszarze wykonywane są przedsiębiorstwa i zajęcia, wypłacić połowę, w b. dzielnicy austrjackiej $^3/_4$ części sum, pobranych w odnośnych gminach tytułem dodatków komunalnych do podatku przemysłowego, w ciągu dni 14 po otrzymaniu dodatków.

II. Samorządowi Wojewódzkiemu zastrzega się prawo korzystania z najwyższego dozwolonego obciążenia przemysłu i handlu podatkami komunalnemi do wysokości 10%. Podatki te aż do wprowadzenia w życie samorządu Wojewódzkiego przypadną:

a) w b. dzielnicy rosyjskiej powiatowym związkom komunalnym względnie gminom miejskim wydzielonym;

b) w b. dzielnicy austrjackiej Skarbowi Państwa na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnieniem zadań, poruczonych Tymczasowemu Wydziałowi Samorządowemu w art. 4 ustawy z dnia 30 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 11, poz. 61);

c) w b. dzielnicy pruskiej gminom miejskim na ich obszarze, a powiatowym związkom komunalnym po za obszarem gmin miejskich.

Wspomniana ustawa została już zatwierdzoną przez Komisję Budżetowo-Skarbową Senatu i prawdopodobnie zostanie też zatwierdzoną bez zmiany przez plenum Senatu. Mimo, że do ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw upłynie pewien czas, Ministerstwo Skarbu, uwzględniając ciężkie położenie finansowe związków komunalnych i czyniąc zadość rezolucji sejmowej, poleca Izbom Skarbowym, aby bezwłocznie wydały Kasom Skarbowym polecenie natychmiastowego wypłacania dodatków, pobieranych do ceny świadectw przemysłowych, uprawnionym związkom komunalnym według norm wyżej wskazanych.

Wypłaty te mają być uskuteczniane tylko zaliczkowo na poczet wpływów podatkowych, jakie wspomnianym związkom komunalnym przypadną na podstawie ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, a gdyby ustawa ta w roku bieżącym nie urosła w moc prawa — na poczet wpływów podatkowych na podstawie dotychczasowych ustaw.

Ministerstwo Skarbu zwraca się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o wydanie odpowiedniego zarządzenia, aby powiatowe związki komunalne z sum, otrzymanych z tytułu wyżej pod I *b* wskazanego, wypłaciły połowę, a w byłej dzielnicy austrjackiej $^3/_4$ części tym gminom wiejskim, na których obszarze znajdują się przedsiębiorstwa i zajęcia, które wykupiły świadectwa przemysłowe na rok 1923.

Jednocześnie poleca się Izbom Skarbowym aby wydały polecenie ściągania zaliczek, jakie dotychczas zostały udzielone ze Skarbu Państwa poszczególnym ciałom samorządnym na poczet komunalnych wpływów, ze sum, jakie zostaną im wypłacono na podstawie niniejszego zarządzenia, i o ściągniętych zaliczkach zawiadamiały Departament Budżetowy Ministerstwa Skarbu.

Warszawa, d. 8 sierpnia 1923 r. (L. 2808/Dep. Opł. 3).

Za Ministra Skarbu
(—) *B. Markowski*
Podsekretarz Stanu.

Obwieszczenia o rejestracji stowarzyszeń.

108.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 marca 1923 roku Nr. B. S. 326/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 836 stowarzyszenie pod nazwą „Koło Wychowańców b. Szkoły Handlowej L. Kronenberga.

109.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1923 roku Nr. B. S. 600/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 837 stowarzyszenie pod nazwą „Liga Spożywców“ w Warszawie, Al. Jerozolimskie 6, m. 3.

110.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 marca 1923 roku Nr. B. S. 336/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 838 stowarzyszenie pod nazwą Klub Sportowy „Zawf“.

111.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1923 roku Nr. B. S. 2665/22 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 870 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Drużyn Zawodowych Straży Pożarnych“, Nalewki 3.

112.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 maja 1923 roku Nr. B. S. 245/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 895 stowarzyszenie pod nazwą Związek udzielania bezpłatnej nauki religijnej i świeckiej biednym dzieciom żydowskim „Studjum Tory, Tora Izraela i Wielbienia Pokoju“ w Warszawie.

113.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 maja 1923 roku Nr. B. S. 443/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 902 stowarzyszenie pod nazwą „Kasa im. Mianowskiego“.

114.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1130/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 904 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzeczypospolitej Polskiej“.

115.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 2244/22 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 905 stowarzyszenie pod nazwą „Polskie Towarzystwo Atletyczne“ w Warszawie, ul. Ciepła 13.

116.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1204/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 906 stowarzyszenie pod nazwą „Wojskowe Towarzystwo Łowieckie“ w Warszawie, ul. Żórawia 6, m. 4.

117.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1119/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 907 stowarzyszenie pod nazwą „Klub Urzędników Państwowych“ w Płońsku.

118.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1003/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 908 stowarzyszenie pod nazwą „Rada Narodowa Polek“.

119.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1059/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 909 stowarzyszenie pod nazwą „Zawodowy Związek Właścicieli Rafinerji Spirytusu w Polsce“.

120.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1039/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 910 stowarzyszenie pod nazwą „Związek b. zakładników jeńców cywilnych i reemigrantów Polaków z Rosji i Ukrainy“.

121.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1163/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 911 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polsko-Hiszpańskie „Sociedad Polaco-Espanola“.

122.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1056/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 912 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Kupców Drożdżowych w Polsce“.

123.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1381/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 913 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Zespołu i Instytutu „Reduta“ w Warszawie.

124.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1057/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 914 stowarzyszenie pod nazwą Towarzystwo Polskich Artystów Teatru „Reduta“.

125.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1227/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 915 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej“.

126.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1229/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 916 stowarzyszenie pod nazwą „Rada Opiekuńcza Kresowa“ w Wilnie.

127.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lipca 1923 roku Nr. B. S. 1186/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 917 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Harcerstwa Polskiego“ w Warszawie, Aleje Ujazdowskie 37, m. 12.

128.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 lipca 1923 roku Nr. B. S. 1189/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 918 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych w Warszawie, ul. Nalewki 2*a*.

129.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lipca 1923 roku Nr. B. S. 1264/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 919 stowarzyszenie pod nazwą „Polska Liga Gospodarcza“ w Warszawie, ul. Elektoralna 28.

130.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1923 roku Nr. B. S. 1328/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 920 stowarzyszenie pod nazwą „Zjednoczone Komitety Budowy Instytutu Naukowo-Badawczego im. Tadeusza Kościuszki“ w Warszawie, ul. Ludna 11.

131.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1923 roku Nr. B. S. 712/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 921 stowarzyszenie pod nazwą „Midas Abraham“ (Zwyczaje Abrahama), ul. Muranowska 30.

132.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1923 roku Nr. B. S. 1190/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 922 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Bułgarsko-Polskie“ w Warszawie.

133.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1923 roku Nr. B. S. 1225/23 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 923 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo pomocy dla bezdomnych im. Brata Alberta“ w Warszawie, Praga, Jagiellońska 21.

Ruch służbowy

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych od 1 lipca do 1 sierpnia 1923 r.

Zarząd Centralny:

Mianowani:

Naczelnik Wydziału—Dr. Tadeusz Koncki—Dyrektorem Departamentu (postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 lipca 1923 r.).

Kontraktowy pracownik VII st. sł. — Kapuściński Stefan—prow. urzędnikiem VII st. sł. dnia 31 lipca 1923 r.

Urzędnik X st. sł. — Pawełek Józef — urzędnikiem IX st. sł. dnia 24 lipca 1923 r.

Kontraktowy pracownik X st. sł.—Pawlikowski Mieczysław — prow. urzędnikiem IX st. sł. dnia 26 lipca 1923 r.

Podinspektor Komendy Gł. P. P. — Suski Juljan—urzędnikiem VI st. sł. d. 13 lipca 1923 r.

Zwolniona ze służby na własną prośbę:

Urzędniczka VIII st. sł. — Godecka Marja— z dniem 15 lipca 1923 r.

Władze Administracyjne II Instancji.

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim *w Białymstoku:*

Urzędnik VI st. sł. Starostwa w Częstochowie — Mokrzyski Józef — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 26 lipca 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Kielcach:*

Radca Dyrekcji Policji w Krakowie, w stanie nieczynnym—Dziewiński Stefan—urzędnikiem VI st. sł. dnia 14 lipca 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Warszawie:*

Referent — Ołpiński Józef — urzędnikiem VI st. sł. dnia 26 lipca 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Brześciu:*

Prow. urzędnik VI st. sł. — Stosyk Stefan — urzędnikiem VI st. sł. dnia 4 lipca 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. — Kowalski Henryk — urzędnikiem rach. VII st. sł. dnia 18 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VI st. sł.—Pallan Zygmunt— urzędnikiem VI st. sł. dnia 22 lipca 1923 r.

W Urzędzie Delegata Rządu *w Wilnie:*

Prow. urzędnik V st. sł. — Hryhorowicz Ignacy Włodzimierz — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 3 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł.—Kowalewski Zygmunt — prow. urzędnikiem VI st. sł.

Prow. urzędnik VIII st. sł. — Stoszko Mieczysław — prow. urzędnikiem VII st. sł. 22 lipca 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *we Lwowie:*

Radca Województwa—Prokopowicz Roman—urzędnikiem V st. sł. „ad pers.“ dnia 16 lipca 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Stanisławowie:*

Radca Min. w Kom. Gen. Rzplt. Polskiej w Gdańsku — Dr. Koppens Juljusz — urzędnikiem VI st. sł. dnia 13 lipca 1923 r.

Przeniesieni.

Naczelnik Wydziału—Kołek Jan—z Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku do Urzędu Wojewódzkiego w Brześciu z d. 1 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł —Wójcik Edward—z Urzędu Wojewódzkiego w Łucku do Starostwa w Horochowie z dniem 16 lipca 1923 r.

Urzędnik VII st. sł. — Pollo Włodzimierz — z Urzędu Wojewódzkiego w Łucku do Starostwa w Równem z dniem 17 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł. — Wojewódzki Wacław — z Urzędu Wojewódzkiego w Nowogródku do Starostwa w Baranowiczach z dniem 28 lipca 1923 r.

Zwolnieni ze służby:

Prow. urzędnik VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku — Sieradzki Marceli — z dniem 31 lipca 1923 r. z powodu przejścia do służby w Sadzie Okręgowym w Nowogródku.

Prow. urzędnik VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Brześciu—Wierzbiański Zbigniew Józef — z dniem 30 czerwca 1923 r. na własną prośbę.

Prow. urzędnik VII st. sł. w Delegaturze Rządu w Wilnie — Jakubowska Zofja — z dniem 31 lipca 1923 r. na własną prośbę.

Urzędnik VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu — Zawacki Stanisław — z dniem 31 lipca 1923 r. na własną prośbę.

Władze Administracyjne I Instancji.

Mianowani:

W Komisarjacie Rządu *na m. st. Warszawę:*

Prow. urzędnik VI kat. pł. — Świerczewski Kazimierz — urzędnikiem V st. sł. dnia 17 lipca 1923 r.

Starostami:

P. o. Starosty w Duniłowiczach—Staniszewski Michał — Starostą w Duniłowiczach d. 3 lipca 1923 r.

Kierownik Starostwa w Baranowiczach — Kwieciński Tadeusz — Starostą w Baranowiczach dnia 3 lipca 1923 r.

Radca Wojew. w Poznaniu — Narajewski Adam — Starostą w Odolanowie dnia 27 lipca 1923 r.

Urzędnikami Starostw:

Prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Częstochowie — Szerlowski Antoni — urzędnikiem VII st. sł. dnia 25 lipca 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Koninie — Cebrowski Stanisław—urzędnikiem VII st. sł. dnia 28 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik V st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. Wilno — Wimbor Kazimierz — Komisarzem Rządu na m. Wilno d. 9 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Sarnach — Seib Mieczysław — prow. urzędnikiem VII st. sł. dnia 28 lipca 1923 r.

Referent Starostwa w Świętochłowicach — Cwojdziński Stefan—urzędnikiem-ref. z uposażeniem XI grupy niem. dnia 4 lipca 1923 r.

Referent Starostwa w Katowicach — Popek Ferdynand — urzędnikiem-ref. z uposaż. XI grupy niem. dnia 3 lipca 1923 r.

Przeniesieni:

Starosta — Pirożek Franciszek — ze Starostwa w Kutnie do Starostwa w Garwolinie dnia 23 lipca 1923 r. (przenies. z Kutna do Chelmna równocześnie unieważnione).

Starostwa — Dębski Aleksander — ze Starostwa w Garwolinie do Starostwa w Chełmie dnia 23 lipca 1923 r.

Referent — Barnat Antoni — ze Starostwa w Kaliszu do Starostwa w Stołpcach w charakterze kierownika Starostwa dnia 27 lipca 1923 r.

Urzędnik VII st. sł. — Brągiel Walerjan — ze Starostwa w Przasnyszu do Starostwa w Gostyninie dnia 23 lipca 1923 r.

Referent — Galotzy Zdzisław — ze Starostwa w Gostyninie do Starostwa Błońskiego d. 25 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł.—Siellawo Józef—ze Starostwa w Słominie do Starostwa w Baranowiczach dnia 30 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł.— Poznański Wacław — ze Starostwa w Horochowie do Starostwa w Krzemieńcu dnia 16 lipca 1823 r.

Urzędnik VII st. sł. — Jaegerman Jan — ze Starostwa w Białej do Starostwa w Jarocinie dnia 17 lipca 1923 r.

Starosta — Moszczeński Stefan — ze Starostwa w Jarocinie do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w charakterze urzędnika VI st. sł.

Zwolnieni ze służby:

Urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Bielsku — Żarniewicz Władysław — z dniem 31 lipca 1923 r. na własną prośbę (przeniesienie do Wołkowyska zostało unieważnione).

Prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Stołpcach—Jastrzębski Jerzy—z dniem 26 lipca 1923 r. na własną prośbę.

Zmarł:

Urzędnik VII st. sł. w Starostwie we Lwowie — Bischoff Karol — dnia 9 czerwca 1923 r.

Ruch służbowy

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych od 1 sierpnia do 1 września 1923 r.

Zarząd Centralny:

Mianowani:

Urzędnik V st. sł.—Dworski Józef—Naczelnikiem Wydziału dnia 3 sierpnia 1923 r.

Urzędnik V st. sł. — Hausner Roman — Naczelnikiem Wydziału dnia 12 sierpnia 1923 r.

Podprokurator przy Sądzie Okręgowym w Warszawie—Jaszczołt Władysław—Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 31 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł.—Wotke Alfred—urzędnikiem VII st. sł. dnia 7 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł w Urzędzie Wojew. we Lwowie—Dr. Robel Zygmunt—urzędnikiem VII st. sł. dnia 9 sierpnia 1923 r.

Urzędnik IX st. sł.—Łuczakowski Witold—urzędnikiem VIII st. sł. dnia 4 sierpnia 1923 r.

Urzędniczka IX st. sł. — Vetulani Zofja — urzędniczką VIII st. sł. dnia 7 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik XI st. sł. — Dalewski Apolinary — prow. urzędnikiem X st. sł dnia 12 sierpnia 1923 r.

Kontraktowa prac. XII st. sł. (była prowiz. urzędniczka XII st. sł. — Lida Szmidtówna) — Konopka Lida — prow. urzędniczką XII st sł. dnia 29 sierpnia 1923 r.

Kontraktowa prac. XII st. sł. — Kaźmierczakówna Wacława — prow. urzędniczką XII st. sł. dnia 30 sierpnia 1923 r.

Przeniesieni do Zarządu Centralnego:

Naczelnik Wydziału w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku — Kołek Jan — w charakterze urzędnika V st. sł. dnia 22 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik VIII st. sł. w Urzędzie Wojew. w Warszawie — Dr. Ekielski Aleksander — w dotychczasowym stopniu dnia 29 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik VIII st. sł. w Min. Pracy i Opieki Społecznej — Macko Józef — w dotychczasowym stopniu dnia 31 sierpnia 1923 r.

Delegowany do Zarządu Centralnego:

Urzędnik V st. sł. w Urzędzie Wojew. w Krakowie — Des Loges Aleksander — dnia 21 sierpnia 1923 r.

Zwolnieni ze służby.

Urzędnik VII st. sł. — Chejmanowski Wacław—dnia 19 czerwca 1923 r., wskutek zamianowania Nadkomisarzem w Głównej Komendzie Pol. Państw.

Starszy referent—Rogowski Stanisław—dnia 31 sierpnia 1923 r., na własną prośbę.

Władze Administracyjne II Instancji.

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim *w Białymstoku:*

Urzędnik VIII st. sł.—Strzelecki Władysław—urzędnikiem VII st. sł. dnia 2 sierpnia 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Warszawie:*

Urzędnik VIII st. sł.—Dr. Budziak Tomasz—urzędnikiem VII st. sł. dnia 28 sierpnia 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Nowogródku:*

Prow. urzędnik VII st. sł.—Szulakowski Tadeusz — urzędnikiem VII st. sł. dnia 22 sierpnia 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *w Łucku:*

Starosta w Puławach—Skrzyński Zygmunt—Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 3 sierpnia 1923 r.

W Urzędzie Wojewódzkim *we Lwowie:*

Urzędnik VIII st. sł.—Zawistowski Tadeusz—urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1928 r.

Urzędnik VIII st. sł. — Rudnicki Stefan — urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1925 r.

Zwolniony ze służby:

Prow. urzędnik VII st. sł. w Urzędzie Wojew. w Białymstoku—Pietrzykowski Edward—z dniem 1 sierpnia 1923 r., z powodu przejścia na etat Min. Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego.

Władze Administracyjne I Instancji.

Mianowani:

W Komisarjacie Rządu *na m. st. Warszawę:*

Prow. urzędnik Vb kat. pł.—Bellier Antoni—urzędnikiem V st. sł. ad pers. dnia 7 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik VII st sł. — Strojecki Stefan—urzędnikiem VII st. sł. dnia 7 sierpnia 1923 r.

Starostami:

Dr. Korotkiewicz Marcin—Starostą w Lesznie dnia 27 lipca 1923 r.

Starosta w Łańcucie w VII st. sl. — Łodziński Tadeusz—Starostą w VI st. sł. dnia 17 sierpnia 1923 r.

Urzędnikami Starostw:

Prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie

w Chełmnie — Lutman Mieczysław — urzędnikiem VII st. sł. dnia 3 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Kutnie— Kawczyński Feliks—urzędnikiem VII st. sł. w Starostwie w Przasnyszu dnia 24 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Trembowli—Szulc Eugenjusz — urzędnikiem VII st. sł. dnia 28 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Samborze—Scherff Jan — urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Dobromilu—Dr. Łobos Stanisław—urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Starostwie w Przemyślu—Kassala Henryk — urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VIII st. sł. w Łańcucie — Chitry Adam — urzędnikiem VII st. sł. dnia 17 sierpnia 1923 r.

Przeniesieni:

Urzędnik VII st. sł.—Andrzejkowicz Witold— ze Starostwa w Wołkowysku do Starostwa w Grodnie dnia 1 września 1923 r.

Prow.urzędnik VII st. sł.—Małuszyński Adolf— ze Starostwa w Bielsku do Starostwa w Wołkowysku dnia 12 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VII st. sł.—Horodyński Tadeusz— ze Starostwa Dziśnieńskiego do Urzędu Delegata Rządu w Wilnie dnia 31 lipca 1923 r.

Starosta w Równem — Sława-Neyman Radosław do Urzędu Wojewódzkiego Wołyńskiego w charakterze urzędnika VI st. sł. dnia 28 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VII st. sł. — Zachuta Feliks — ze Starostwa w Bochni do Starostwa w Wadowicach dnia 11 sierpnia 1923 r.

Kierownik Starostwa w V st. sł. w Chrzanowie—Des Loges Aleksander—do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie w charakterze urzędnika w V st. sł. dnia 10 sierpnia 1923 r.

Urzędnik VII st. sł.—Dr. Skwarczyński Bolesław — ze Starostwa w Tarnowie do Starostwa w Pilznie z powierzeniem kierownictwa Starostwa dnia 10 sierpnia 1923 r.

Starosta — Hendrich Włodzimierz — ze Starostwa w Dąbrowie do Starostwa w Chrzanowie dnia 10 sierpnia 1923 r.

Starosta — Freindl Ludwik — ze Starostwa w Pilznie do Starostwa w Dąbrowie dnia 10 sierpnia 1923 r.

U w a g a. Przeniesienie referenta Barnata Antoniego z Kalisza do Stolpc unieważniono dnia 23 sierpnia 1923 r.

Zwolnieni ze służby na własną prośbę:

Urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Sierpcu — Brniak Józef — dnia 17 sierpnia 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł. w Komisarjacie Rządu na m. Wilno—Jassiewicz Stanisław — dnia 31 lipca 1923 r.

Prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Sarnach — Kassel Bolesław — dnia 31 sierpnia 1923 r.

Starosta w Rybniku — Dr. Krupa Oskar — dnia 3 sierpnia 1923 r.

Zawiadomienie.

Cena „Skorowidzów", wydanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych została podwyższona. W szczególności „Skorowidz" Koncki-Hausner (Cz. I—III w jednym tomie) kosztuje obecnie **56.000** *Mk. „Skorowidze": Hausner (Cz. IV i V) kosztują po* **32.000** *Mk. za egzemplarz.*

„Skorowidze" są do nabycia w księgarni Hoesicka, Warszawa, ul. Senatorska Nr. 22, oraz w Urzędach Wojewódzkich.

Drukarnia Towarzystwa Straży Kresowej, Sp. z ogr. odp., Warszawa, Jasna Nr. 8.